

MASKVOS LAIVYNAS

JO ĮTAKA Į TARPTAUTINĖS POLITIKOS RAIDĄ

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Sovietų karo laivynas, apie kurį niekas rimtai dar nekalbėjo prieš dešimt metų, šiandien pasiekė jau tokį stovį, kad pradėjo daryti stiproką įtaką tarptautinių įvykių raidai. Situacija, pavyzdžiui, nebūtų tokia įtempta Viduržemio jūroje, jei ten nebūtų 60 laivų sovietų eskadros! Tiesa, toji dar negali lygintis su ten plaukiančiuoju JAV 6-tu laivynu, tačiau vien jos egzistencijos faktas padidina to talinio atominio konflikto galimybę (sovietai negalėtų ramiai sutikti eskadros sunaikinimą). O tokio konflikto norima išvengti ir vien dėl to sovietams politiškai apsimoka laikyti Viduržemio jūroje savo eskadrą.

Antras pavyzdys yra Vietnamas. Per Ispanijos pilietinį karą, sovietai respublikonų paramos tikimui galėjo paskirti 10 prekybos laivų, kurių 7 buvo ilgai nui nacionalistų pagrobti, o 3 paskandinti. Nūdien, šiaurinio Vietnamo uostus aplanko per 500 sovietų transporto laivų su karo reikmenimis. Maža to, jo pakraščiais plaukioja sovietų tariai žvejybos laivai, kurie seka amerikiečių 7-tą laivyną ir praneša apie lėktuvų pakilimą iš lėktuvnešių šiaurės Vietnamo priešlėktuvinei apsaugai. Be sovietų paramos pietryčių Azijos karas būtų seniai pasibaigęs.

Jei skaityti, kad sovietai tęsia toliau Rusijos politiką, jų laivynui reiktų pripažinti 300 metų tradiciją. Rusų laivyno pradininku buvo Petras Didysis, kuris laivyno statybai išleisdavo 25% savo imperijos pajamų. 1701 metais jis įsteigė Petrapiilo jūrų akademiją, kurios žinomiausias auklėtinis buvo ne koks admiralas, bet kompozitorius ... Rimski-Korsakov. Garbės karo veiksmuose rusų laivynas iki šiol dar neužsitaravo.

Nors Rusijos jūros pakraščiai nusitęsę 40.000 km., rusai kaž kodėl laivininkystės nemėgo. Kai Petras D. mirė 1725 metais iš 77 vadovaujančių laivyno postų patys rusai turėjo tik 19. Kiti aukštieji vadai buvo: 23 anglai, 17 danų, 13 olandų, 5 vokiečiai. Sunkiai išugdintas laivynas po poros šimtų metų beveik mirtiną smūgį patyrė 1904 m. kare su Japonija, kai tie sunaikino 28 iš 37 iš Europos į Tolimuosius Rytus pasiųstų laivų.

Bolševikams pagrobęs valdžią, laivynas buvo degraduotas į kariuomenės padalinį. Tik 1937 metais Stalinas vėl sudarė atskirą laivyno liaudies komisariatą. Tada buvo sudarytas planas pasistatyti 1750 laivų,

kurie net savo planuose buvo toli atsilikę nuo vakariečių. Stalinas bandė gauti amerikiečių ir italų techninės pagalbos, tačiau derybos tuo reikalu dar nebuvo pasibaigusios, kai vokiečių - sovietų nepuolimo sutartis įgalino 2-rąjį pasaulinį karą. To pakto pasirašymo proga Hitleris sovietams pardavė sunkųjį kreiserį "Luetzow".

Po karo Chruščiovas Stalino grandiozinio plano vykdymą sustabdė tikėdamas, kad ateitis priklausys raketoms, o ne laivams. Buvo statomi tik maži raketos apginkluoti greitlaiviai 27-40 mtr. ilgumo "Osa" (širšė) ir "Komar" (uodas) tipo. Jie buvo apginkluoti raketomis, pasiekiančiom taikinius už 30 kilometrų. Taip pat ir povandeniniai laivai, jų tarpe ir atominė energija varomi, taigi gali būti bekurio dasipildymo pasiekti bet kurią pasaulio vietą. Tokio laivyno tačiau buvo per mažai, kad jis galėtų suvaidinti bet kokią rolę Kubos krizės metu.

Chruščiovą pavarius, karo laivyno šalininkai gerokai sustiprino savo pozicijas, juo labiau, kad pats Brežnevas pradėjo savo karjerą kaip laivyno politikas. Nauji užsimojimai Viduržemio jūros baseine, Indijos vandenyne ir Azijos pakraščiuose pareikalavo didesnių karo laivų. Praktiškai visos laivų statyklos Sovietų Sąjungoje pradėjo dirbti tik karo reikalams. Prekybinius ir žvejybos laivus statyti buvo pavesta Rytų Vokietijai, Lenkijai ir Suomijai. Šiandien sovietai statosi penkis kartus daugiau naujų karo laivų negu amerikiečiai. Jau šiuo metu jie turi 1575 karo laivų, iš kurių tik du yra 19 metų senumo. Tuo tarpu iš amerikiečių 894 karo laivų 521 yra senesni kaip 19 metų.

Tonažo apimtimi ame-

rikiečių laivynas, nors ir skaičiumi mažesnis, dar praneša sovietų. Amerikiečiai, pav. turi 28 lėktuvnešius, kurių didžiausi turi po 90 lėktuvų. Sovietai lėktuvnešių visai neturi, jų didžiausi laivai Maskva ir Lenin gradas turi po 20 helikopterų. Už tat jų laivynui sunku operuoti tolimuosiuose vandenynuose, kur jie neturi lėktuvų apsaugos. Ten karo metu galėtų veikti tik povandeniniai laivai. Pakraščiuose sovietų laivus galėtų apsaugoti jūrų aviacija turinti per 1.000 lėktuvų. Viduržemio jūros eskadrai žvalgybos paramą tiekia aviacijos eskadrilės esančios Egipte ir Alžire.

Daug glaudžiau negu kapitalistiniuose kraštuose Sovietijoje karo laivynas bendrauja su prekybos laivynu (1.400 laivų) ir žvejybos laivynu, kuris laikomas didžiausiu pasaulyje ir turi 800 didelių laivų su 55.000 jūrininkų, atitarnavusių karo laivyne. Dalis žvejybos laivų atlieka žvalgybos uždavinį, panašų kaip amerikiečių į Korėjos nelaisvę paimtas "Pueblo".

Sovietų karo laivyno pajėgos turi 435.000 jūrininkų ir yra padalintos į keturius laivynus:

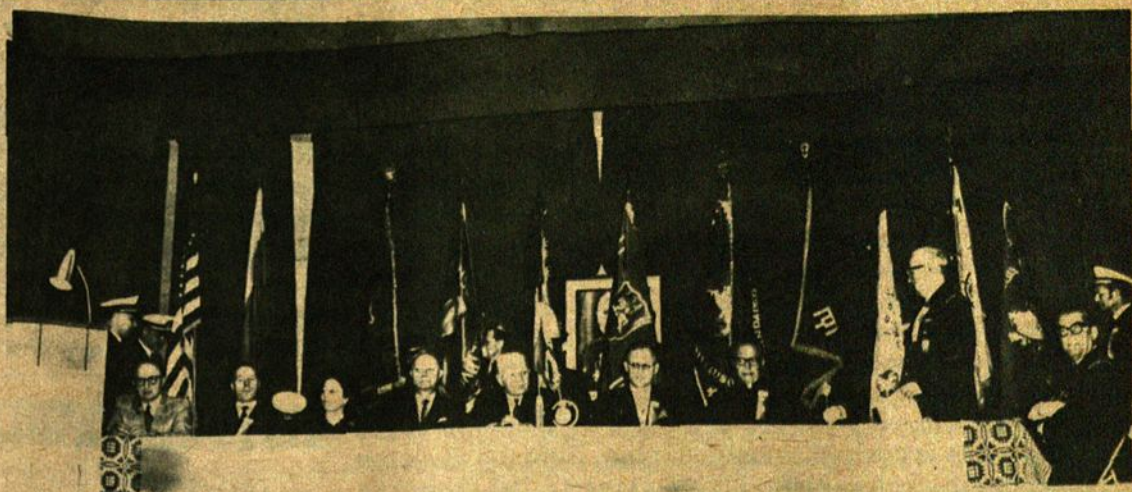
Šiaurės vandenyno -- 100 povandeninių laivų, 60 - 100 greitlaivių, 35 naikintojai, 4 - 5 kreiseriai;

Baltijos jūros -- 70-90 povandeninių laivų, 200 greitlaivių, 35 naikintojai; (jo vyr. būstinė yra Rytprūsijoje).

Juodosios jūros: 40 povandeninių, 150 greitlaivių, 50 naikintuvų, 6 kreiserių. Tam laivynui priklauso ir abu helikopterų nešikiai: Maskva su Leningradu.

Viduržemio jūros eskadrą sudaro laivai iš Europinių laivynų.

Tolimuosiuose Rytuose yra sovietų Ramiojo Vandenyno laivynas, kurio sudėtin įeina 150 greitlaivių, 100-120 povandeninių laivų, 50 nai-

Vaidžiai iš JAV ir Kanados lietuvių šaulių suvažiavimo Detroito. Viršuje garbės prezidentas, 13 kairės: V. Alantas, S. Jokubickas, E. Jankutė, gen. J. Černius, K. Veikutis, dr. V. Mantautas, kun. J. Borevičius, V. Išganaitis ir A. Budreckas. Apačioje suvažiavimo dalyviai. K. Sragausko nuotrauka

LIETUVIŲ ŠAULIŲ SUVAŽIAVIMAS DETROITE

Balandžio 25 d. ryto Detroito Lietuvių Namuose rinkosi Amerikos ir Kanados šauliai ir šaulės. Dauguma jų buvo uniformuoti. Vieni dėvėjo gražias jūrų šaulių uniformas, kiti sausumos. Neatsilikimo nuo jų moterys šaulės. Vienos jų buvo gražiomis šauliškais uniformomis, kitos tautiniais ar kitais gražiais drabužiais pasipuošusios. Prie registracijos stalo dirbo Stasio Butkaus kuopos šau-

kintuvų ir 6 kreiseriai.

Drausmė sovietiniame laivyne yra griežta. Skirtumas tarp karininkų ir eilinių jūrininkų milžiniškas. Daug didesnis negu kapitalistinių kraštų karo laivynuose.

Žodžiu, sovietų jūrų pajėgos skaičiumi yra labai išpuidingos, tačiau kaip jos praktiškai pasirodys toli nuo savo pakraščio, kol kas dar nevisai aišku.

A. GRINIUS

liai: Stefa Kaunelienė, Marija Šimkienė ir Vincas Tamošiūnas.

10 val. LŠST CV pirmininkas Vladas Išganaitis atidarė suvažiavimo iškilmingąją dalį ir prezidentą pakviesdamas: ats. gen. Joną Černių, Vytautą Alantą, Elzė Jankutę, Stefą Jokubicką, Kazį Veikutį, prof. dr. Vaidievitį Mantautą, kun. Joną Borevičių ir Algirdą Budrecką. Prezidiumo nariams užėmus vietas, buvo paprašyta įnešti vėliavas. Vėliavų įnešimą tvarkė Mykolas Vitkus.

Amerikos himną giedojo Irena Vizgirdaitė, jai akompanavo Ramunė Rukštelaitė. Lietuvos himną -- visi. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbti mirusieji ir kritę dėl Lietuvos laisvės šauliai. Šaulių žvaigždės ordenu apdovanoti: Leonardas Šulcas ir Antanas Šiurka. Ordenus prisegė ats. gen. Jonas Černius.

Žodį tarė ir suvažiavimą sveikino: ats. gen. Jonas Černius, prof. dr. Vaidievis Mantautas, LŠS CV pirmininkas Vytautas Alantas, Ramovėnų vardu plk. Jonas Šepetys, LB vardu kun. Jonas Borevičius, Vilniaus krašto lietuvių centro valdybos pirmininkas Kazys Veikutis, Elzė Jankutė, Atgimimo Sąjūdžio vardu Stepas Jakubickas. Raštu gautus sveikinimus perskaitė Algirdas Budreckas.

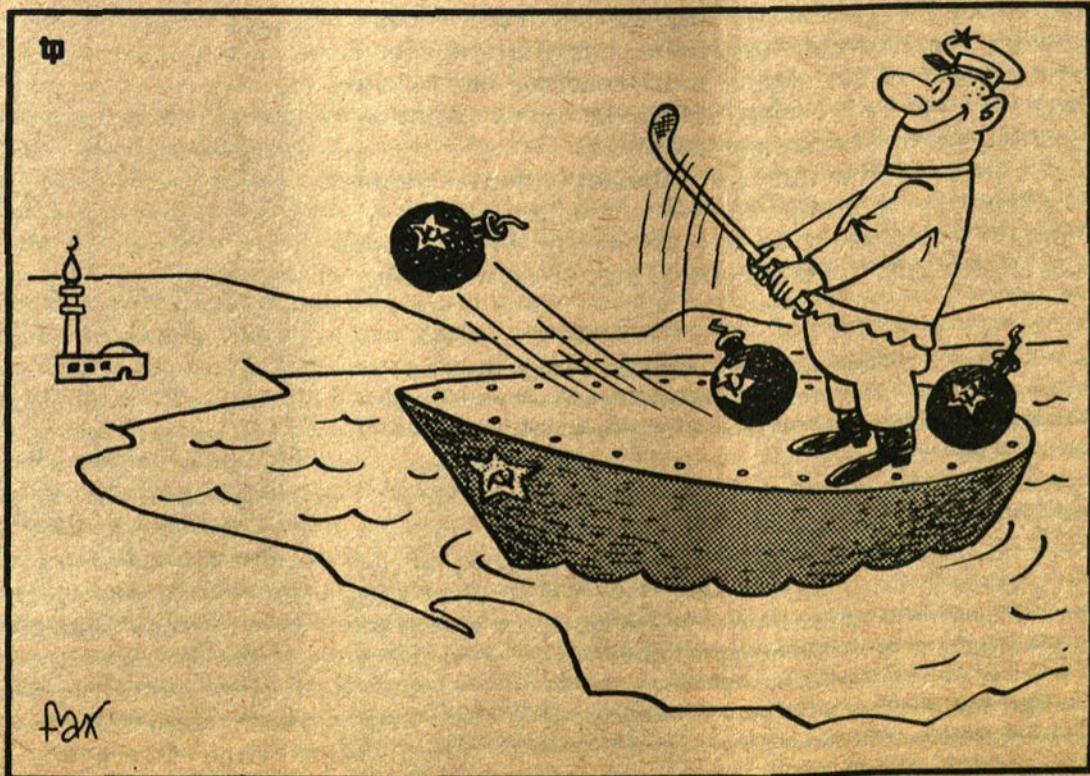
Po to sekė prof. dr. V. Mantauto paskaita: Vladio Putvio filosofija. Po paskaitos buvo baigta pirmoji -- iškilmingoji dalis. Pertraukos metu visi atstovai ir svečiai buvo vaišinami Valerijos Šulcienės pa-

rengtais užkandžiais.

Darbo dalis buvo pradėta 12:00 val. prezidentą pakviečiant Marijoną Šnapštį pirminku, prof. dr. V. Mantautą ir Kunigundą Kodatienę vicepirmininkais. Į sekretoriatą: Stefą Kaunelienę, Vladą Mingelą ir Kazimierą Daugvydą. Sudarytos komisijos: mandatų Vincas Tamošiūnas, Lidiya Mingelienė ir Marija Šimkienė ir rezoliucijų -- Jonas Švoba, Vincas Šarka, Saulius Šimoliūnas, Vladas Pauža ir Algirdas Budreckas.

Tarus žodį Emilijai Putvytei ir prof. dr. V. Mantautui buvo prieita prie Centro valdybos narių pranešimų. Pirmasis pranešimą padarė CV pirmininkas Vladas Išganaitis, suminėdamas visus centro valdybos atliktus ar neatliktus darbus, kurių čia neįmanoma išvardinti. Toliau sekė LŠST CV pareigūnų pranešimai. Diskusijose dėl pranešimų iškilo naujų ir gražių minčių. Kunigunda Kodatienė prašė atitaisyti praeito šaulių suvažiavimo susirinkimo protokolą ir šaulius Rapolą Skipitį ir Vladą Išganaitę skaityti pakeltais šaulių garbės narius. Ką susirinkimas ir padarė. Taip pat šiame suvažiavime į šaulių garbės narius pakelti: Vincas Tamošiūnas ir prof. dr. Vaidievis Mantautas.

Prof. dr. V. Mantautas kalbėjo apie rengiamus išleisti Vladio Putvio raštus. Stasys Jokubaitis siūlė steigti skyrius Australijoje ir Pietų Amerikoje ir visiems šauliams įsigyti uniformas. Kun. Jonas Borevičius siūlė kvieisti jaunimą į visus minėjimus ir jei galima (Nukelta į 2 psl.)

Sovietai "atostogauja" Viduržemio jūroje...

PO PIETŲ KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

SĄLYTIS SU TAUTA

Paskutiniu laiku Australijos lietuvių tarpe vėl pradėtas judinti sąlytis su Lietuvoje gyvenančiais lietuviais. Būdinga, kad jis svarstomas ne nuosekliai, bet tik pretekstuose priekabėms ir apkaltiniams.

"Tėviškės Aidai" nesvyruodami pasmerkė tuos Australijos lietuvius, kurie nevengė kontakto ir pasišnekėjimų su čia viešėjusiu Vilniaus universiteto profesorium, o ypač su dabartinės Lietuvos marionetinės vyriausybės atstovu. Laikraščio nuomone, tokie ponai turi būti be mažiausio skrupulo boikotuojami ir niekur neįsileidžiami.

"Mūsų Pastogė", kurios bendradarbiai apkaltinti tų kontaktų palaikymu, iš savo pusės nurodė, kad reikia vadovautis meile visų lietuvių visiems lietuviams. Laikraštis davė suprasti, kad smerkėjai meilės principą pakeitė "peilio politika".

Šie du kraštutiniai, laikraštinės konkurencijos sutirštinti, privedė prie aštrių abipusių pasisakymų, kuriems jau buvo naudojamos atskirų skaitytųjų nuomonės, dažnai krystančios iš asmeniškumus ir į sutirštintų spalvų naudojimą.

Be šių sezoninių, atitrauktinių pasiginčijimų, Australijoje kyla ir naujas judėjimas palaikyti sąlytį su tautos kamieniu. Kadangi šis judėjimas kyla iš jaunimo tarpo, jis, laikui bėgant, gali įgauti didesnės ir apčiuopiamesnės reikšmės. Jis dar nėra pakankamai ryškus ir apie jį užsimenama tik prabėgomis, tačiau tos užuominos jau čia pat, jaunimo galvose.

Sąlyčio su tauta ieškojimas, nors irgi tik prabėgomis, buvo paliestas dviejose jaunų prelegentų paskaitose per neseniai Melbourne įvykusias Studijų Dienas. Sprendžiant iš Dr. A. Stepano ir dr. M. Dydzio pareiškimų, jaunimas aiškiai norėtų gyvensnio sąlyčio su lietuvių tautos kamieniu Lietuvoje.

Nagrinėdamas lietuvių ateitį Australijoje, dr. Stepanas klausė, ar nevertėtų pagalvoti apie kontaktą su dabartiniais lietuviais, esančiais okupuotos Lietuvos valdžioje. Čia jis (naiviai) naudojo Vakarų Vokietijos žygius su Rytų Vokietija. Tuopačiu klausimu kalbėjęs kitas jaunimo atstovas, dr. Didžys, kuris pats jau du kartus buvo nuvykęs į šiaurinę Lietuvą, nesivaržydamas pastebėjo, kad tikrovėje Lietuva labai skiriasi nuo tos Lietuvos, kokią jiems vaizduoja jų tėvai ir kad tik Lietuvoje lankantis galima pamatyti, kaip lietuvis ten gyvena ir kaip jis jaučiasi (?). Jis propagavo netarpinį jaunimo sąlytį su tautos kamieniu.

Australijoje galvojama, kad ne tiek svarbu vienokia ar kitokia nuomonė šiuo klausimu, kiek svarbus pats faktas, kad dabartinis Australijos lietuvių jaunimas to sąlyčio su tauta aiškiai siekia. Jie mažai žino, kokiais keliais sąlytį sudaryti ir dar mažiau nujaučia, kokios gali būti to sąlyčio pasekmės.

Jaunimas, to paties dr. Stepano samprotavimais, nori ir naujos tremtinio ideologijos, kuria jaunimas susidomėjęs ir į kurią sukoncentruotų savo energiją. Galima spėti, kad ir tos naujos ideologijos ieškojimas kreipia jaunimo akis į tautos kamieną ir į jo aspiracijas. Ar jie tas tautos aspiracijas pajus gyvendami skirtingose sąlygose, tai jau kitas klausimas. Pavergtas lietuvis, glausdamasis prie gimtosios žemės, savo svajones, savo laisvės troškimą yra priverstas slėpti net ir nuo savo artimųjų nuo patikimiausių bičiulių. Tik tos paslapties saugojimas garantuoja jam fizinę gyvybę. Šis paprasčiausias savaizgos instinktas bene ir bus pati didžiausia kliūtis pozityviam sąlyčiui.

Sukaktuvininkas L. Garbaliuskas su žmona (dešinėje) ir dukra V. Arlauskine.

• LEONARDAS GARBALIAUSKAS 75 METŲ AMŽIAUS. Daug turėjęs įtakos Adelaidės Lietuvių gyvenime ir jo formavime, teisininkas Leonardas Garbaliuskas šiomis dienomis artimųjų tarpe kukliai atšventė savo 75-tąjį gimtadienį. Garbaliuskas atstovavo Australijos lietuvių Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime, o Adelaidės lietuvių Krašto Tarybos suvažiavimuose, pirmininkavo Krašto Garbės Teismui ir Adelaidės apylinkės garbės teisimui. Šiuo metu kartu su teisininke E. Reisoniene tvarko Adelaidės lietuvių biblioteką - skaityklą. Jo gausius bičiulius Amerikoje ir Kanadoje galima paminėti, kad jubilatas šiuo metu tebėra energingas ir jdrus, kaip visada.

• PRADŽIAI 10 NAMELIŲ. Sydnejaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija, kuriai vadovauja ponė O. Baužienė (žūr. Dirva Nr. 8, š.m. sausio 30) jau pradeda konkrečiai vykdyti planus Lietuviškai Sydnejaus Sodybai pradėti. Gautoj iš valdžios žemė (2 akrai), kurios vertė prašoma 60,000 dolerių, pradžio bus statoma 10 atskirų vieno buto namelių ir bendra salė. Draugijai į pagalbą ateis ir Socialinės Apsaugos departamentas, skirdamas savo subsidiją (paprastai šiais atvejais departamentas prie vieno

Šaulių Sąjungos suvažiavimo dalyviai pertraukos metu dalinasi įspūdžiais. Iš kairės: v. Mingėla, V. Alantas, J. Švoba, kun. J. Borevičius ir inž. J. Gaižutis.

LIETUVIŲ ŠAULIŲ SUVAŽIAVIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

užmegsti ryšį su jaunimu esančiu Vietname. Jonas Švoba irgi siūlė daugiau kontakto su mūsų kariškiais. Vladas Mingėla siūlė šauliams įsigyti ginklus. O kiti siūlė veteranų sąjungą ir šaulius sujungti į vieną vienetą. Išrinktoji naujoji centro valdyba šiuos pasiūlymus peržiūrės ir jei ką tinkamą ras svarstys ir darys savo nutarimus.

CENTRO VALDYBOS RINKIMAI

Prieš renkant CV pirmininką ir valdybos narius buvo iškeltas ir iš diskutuotas klausimas Centro Valdybos vietovės. Centro valdybos vietovė nubalsuojama Chicagoje.

Vladas Išganaitis trečiam terminui pirmininku būti nesutinka. Du sykiu po keleta kandidatų buvo išstatyti pirmininkus, bet išstatytieji savo kandidatūras atšildavo ir niekas pirmininku nenorėjo būti. Daroma pertrauka. Popertraukos kun. Jonas Borevičius praneša linksmą žinią: Vincas Tamošiūnas sutinka kandidatuoti į CV pirmininkus. Visiems suvažiavimo dalyviams akys nušvito ir ant širdies lengviau pasidarė. Visi ploja už V. Tamošiūną. Bet štai ir vėl nauja kliūtis! Kai kurie ir dar iš tų atsiėmusių savo kandidatūrą, dar pradėjo šaukti-rėkti: rinkimai nedemokratiški, nes išstatytas tik vienas kandidatas. Ir vėl vargstama. Nerandama kito kandidato. Ir vėl brangus laikas leidžiamas veltui. Stasys Jokubaitis iš Toronto ateina gelbėti situaciją. Sutinka jis būti kandidatu į pirmininkus. Ir dabar balsuojant pirmininku išrenkamas teisėtai ir demokratiškai Vincas Tamošiūnas. Centro valdybos narių rinkimai ėjo sklandžiau ir greičiau. Išrinkti: Stasys Bernatavičius, kun. Jonas Borevičius, Kunigunda Kodatienė, Petras Padvaiskas, Petras Petrušaitis, Stasys

7 v.v. visi keliai į antro aukšto salę, kur įvyksta vakarienė ir mėninė dalis.

Tautinių šokių grupė "Pašvaistė" vadovaujama Danutės Petronienės pašoko kepurinę. Akardeonu grojo A. Arlauskas. Barbara Ūsaijė būti kandidatu į pirmininkus. Ir dabar balsuojant pirmininku išrenkamas teisėtai ir demokratiškai Vincas Tamošiūnas. Centro valdybos narių rinkimai ėjo sklandžiau ir greičiau. Išrinkti: Stasys Bernatavičius, kun. Jonas Borevičius, Kunigunda Kodatienė, Petras Padvaiskas, Petras Petrušaitis, Stasys

Banketo metu suvažiavimą sveikino LB Detroito apylinkės pirmininkas inž. Jonas Gaižutis.

turimo dolerio prideda du savo dolerius). Draugija tikisi nuoširdžios paramos ir iš vietos lietuvių. Sudarytas specialus "Sodybos Fondas". Statybos komitetui vadovauja inž. I. Jonaitis. Nameliai skiriami pensininkams.

• AUSTRALIJA - LIETUVA - USA. Kaip praneša "Mūsų Pastogė", melbourniškė mokytoja Danutė Petruševičiūtė, Velykas praleido Vilniuje, iš ten buvo nuvykęs į Varšuvą, vėliau į Paryžių, iš čia keliauja į Koelną, Vokietijoje, o netrukus dalyvaus Chicagoje vykstančiose Aušros Gilytės vestuvėse. Ji tvirtina, kad susitikimai su lietuviu Vilniuje buvo ypač šilti ir ji pasijutusi priklausanti gyvai tautai. Žmonės Vilniuje gyvena kukliai.

• LEDAI PRALAUŽTI. Sydnejaus gydytojų ir dantų gydytojų draugija padovanojo Sydnejaus tautinių šokių grupei akordeoną. Tai bus bene pirmą vertingą dovaną, kuria šios srities organizuoti lietuviai parėmė tautinį judėjimą. Yra vilties, kad čia gyvenant lietuviai gydytojai ir dantų gydytojai ims pavyzdį iš savo kolegų Amerikoje.

laiškai Dirvai

ATVIRAS LAIŠKAS PONUI VINCUI TRUMPAI

Vincas Trumpa, recenzuodamas "Lithuania 700 Years" tarp kitko rašo: "Beje, kaip iš redaktoriaus įžangos matyti, ji finansavo Lietuvos Nepriklausomybės Fondas ir Amerikos Lietuvių Bendruomenė. Būti įdomu sužinoti, kiek pinigų pridėjo Bendruomenė. Niekur spaudoje nepastebėjome šios apyskaitos" (Akiračiai, 1970 m. nr. 2).

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdyba jaučia pareigą p. Trumpai į klausimą atsakyti ir neteisingai recenzento suprastą mintį patikslinti, kad Lietuvių Bendruomenė prie aukščiau minėto veikalo išleidimo ne vienu centu nepasidėjo, todėl ir niekur spaudoje nebuvo minėta. LNF lėšas telkė keletą metų, o geros valios lietuviai, kurie jautė anglų kalba informacijos apie Lietuvą stoką, aukojo. Rėmė pavieniai asmenys ir organizacijos, o prieš knygai pasirodant buvo renkamos prenumeratos ir garbės prenumeratoras.

Iš asmenų stambiausią sumą yra įnešęs dr. Vaclovas Paprockas, dabartinis Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirm. — tūkstantį dolerių. Garbės prenumeratoriais įnešę ne mažiau šimto dol. yra ALT S-gos, ALTo ir BALFo darbuotojas Vytautas Abraitis, VLIKO pirm. dr. J. K. Valiūnas, dr. V. Slavinskas, dr. V. Ramanauskas, V. Žilinskas ir kt. Iš organizacijų savo vardus įamžino įnešę ne mažiau šimto dol. "Jaunoji Lietuva" Dotnuvoje veikusi studentų korporacija, Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje, ALT S-gos Clevelando skyrius, Brooklyno, Elizabetho, Philadelphia skyriai, Lapkričio 13 d. žygininkų komitetas ir kiti, kurių dėka "Lithuania 700 Years" išvydo dienos šviesą ir jiems visiems redaktorių įžangoje dėkoja, o ne LB-nei kaip organizacijai, bet bendruome-

Antrąją suvažiavimo dieną, sekmadienį, šauliai rikiuotėje ir su vėliavomis išvyko šv. Antano bažnyčion. Kun. Jonas Borevičius už žuvusių ir mirusių šaulius atnašavo šv. Mišias ir pasakė gražų tai dienai pritaiktą pamokslą. Bažnyčioje buvo išrikuota 12 vėliavų. Mišioms pasibaigus buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

12:00 val. Lietuvių Namuose suvažiavimo programa buvo tęsiama toliau. Prieš pradėdant ir kol visi susirinks mjr. Kazys Daugvydas pasakojo apie šaulius veikusių Ukmėrgės ir Utenos ruožuose.

Stasys Jokubaitis supažindino su gražiu šaulio ženklų ir pranešė, kad jis yra nebrangus kainuos 2-3 doleriai ir bus galima užsakyti. Be to kvietė visus suvažiavimo dalyvius atsilankyti į Torontą ruošiamą liepos 4-5 d. šaulių šventę. Algirdas Budreckas perskaitė paruoštą rezoliuciją, kuri vienbalsiai buvo priimta. Suvažiavime dalyvavo 84 atstovai. Suvažiavimas baigtas Tautos himnu.

nei plačia to žodžio prasme (community).

Pirmoji 1500 egz. laida jau išparduota ir vasario mėn. atspausdinta antroji 1000 egz. keliauja į svetimųjų bibliotekas jų pačių pageidavimu.

Gerbiamas recenzentas pavėlavo siūlydamas prieš išleidžiant 2-ją laidą kokiems veiksniams sukviesti mokslinę konferenciją ar simpoziumą, kur būtų panagrinėtas klausimas, kaip turime reprezentuoti svetimiesiems.

Matyt, p. Trumpa neseka spaudos, kad nežino nei apie antros laidos išleidimą, nei matė skelbtų svetimos spaudos profesionalų kritikų teigiamų atsiliepimų apie minimą veikalą.

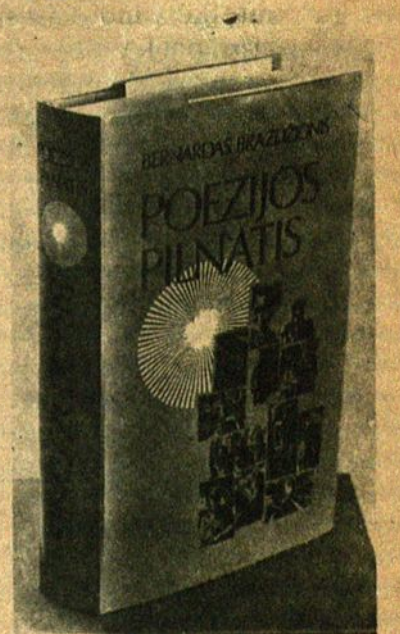
Darbo yra dar labai daug ir konferencijoms užteks ko svarstyti. "Lithuania 700 Years" yra tik lašas jūroje informacijos apie Lietuvą srityje. Labai reikalingas ir toks pat praplėstas veikalas ir dar labiau lietuvių kultūros istorija. Deja, konferencijos ir simpoziumai tik pakalba, užprotokoluojama ir išsiskirsto, o darbai lieka nepajudinti jau 20 su viršium metų išeivijoje.

Reiškiame pagarbą

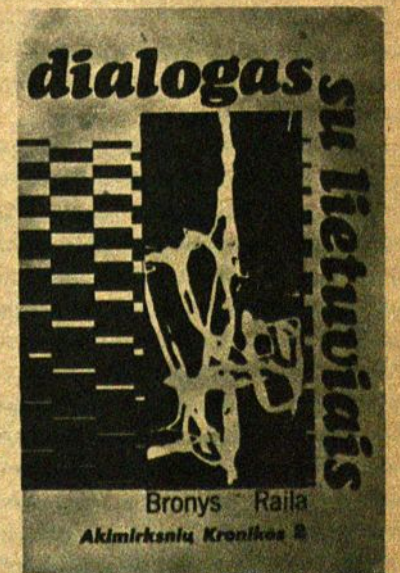
Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba

Emilija Čekienė,
Pirmininkė

KNYGOS GAUNAMOS DIRVOJE

• POEZIJOS PILNATIS. Bernardas Brazdžionis. Eilėraščių rinktinė. Ilustracijos A. Dociaus. 592 psl. didelio formato. Kaina \$10.00.

• DIALOGAS SU LIETUVIAIS. Bronys Raila. Akimirksnių kronika. 560 psl. Išeido Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Kaina \$7.00.

• PASAGA IR VYŠNIO, Albinas Barauskas. Eilėraščiai. Aplankas dailininkės Magd. Stankūnienės. 64 psl. minkštuose viršeliuose. Kaina \$2.00. Išeido Lietuviškos Knygos Klubas.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.ŠIŲ LAIKŲ LIETUVĖ
MOTINA

Gyvename nepaprastos įtampos laikus ir fiziniai ir dvasiniai. Įtampą jaučiame visi ir visose gyvenimo srityse: politikoje, kultūroje, moksle ir kasdieniam gyvenime. Betgi už vis didžiaušią šių laikų gyvenimo tempą jaučia kiekviena motina, kuri nuo pasaulio pradžios neša atsakomybę už žmonijos ateitį. Didieji išminčiai, valdovai, psichologai daugiausia deda vilčių į ją.

Jei kurioje valstybėje statistika rodo mažiausią nusikaltimų, sakoma, jog tas kraštas yra aukštos kultūros, kuriai tvirtą pagrindą duoda motina, nežiūrint, ar ji yra mokyta ar berašė. Mums kartais atrodo, kad senovės laikų bobutės negavo iš gyvenimo tų visų malonumų ir lengvatų, kurias šiais laikais didelė technikos pažanga suteikė moterims. Juk per paskutinius porą dešimtmečių įvairios namų darbus išradingos mašinos daugpalengvino moters gyvenimo sąlygas ir manome, kad šių laikų moteris yra daug laimingesnė už savo bobutę. Deja, taip nėra, moteris -- motina nesijaučia laiminga. Technika jos pasauliui atnešė daug laimėjimų, tačiau labai daug ir dvasinių kančių, sunkiai arba visai nenugalimų kliūčių.

Daug protų suko galvas, kaip išrasti mašiną, kad palengvintų žmogui, kad sutaupytų darbui pinigų, nes viena mašina atlieka daugiau nei keli darbininkai. Išrado skaičiavimo, skalbimo, valymo, kepimo ir daugelį kitokių, kurių dėka sutaupoma žmogaus energija ir laikas. Bet niekas iki šiol nesuko sau galvos, niekas nesirūpino, kaip išauklėti gerą žmogų. Niekas nesistengė ateiti į pagalbą motinai auklėti vaikus, nešti tą didžiulę atsakomybę už žmonijos ateitį. Talkininkų neatsirado, o kaltintojų daug.

Jei vaikas neklauso -- motina kalta, jei blogai mokosi taip pat ji kalta, jei su kaimyno vaikais susibarė, jei bėgdamas pargriuvo, jei gu susirgo vis kaltė krenta motinai už "blogą" priežiūrą. Motinai, kuri per dieną pluša neskaičiuodama darbo valandų, už kurias atlyginimo niekas nemoka, kurios teisių niekas negina. O Lietuvė Motinai tenka dar vienas ir pats didžiausias kaltinimas už nesugebėjimą savo vaikų iš-

auklėti lietuviškoj dvasioj, už nelankymą lietuviškų parengimų, už nedalyvavimą visuomeninėj veikloje, už nepalankymą tautinių tradicijų šeimoje, kur čia ir besuskaičiuosi, o ką jau bekalbėti apie motiną, kuriai ir duonos vaikams reikia uždirbti.

Ir taip ne kartą nusi-vyliman puolusi lietuvė motina galvoja, kad nežiūrint visų jai technikos suteiktų patogumų, jos bobutei buvo lengviau be skundo tyliai ir kantriai nešti šeimos uždėtas garbingas motinos pareigas, nes jos nebuvo taip sunkios ir atsakingos, kaip šiandien tame moderniskam, pavojingais keliais vingiuotam pasaulyje.

Visi šių dienų motinai primena ir ji pati gerai žino, kad nuo jos priklauso, kokia yra ir bus mūsų jaunoji karta išeivijoje, auganti svetimoje žemėje, kvėpuojanti svetimu oru, lankanti svetimas mokyklas. Lietuvė, motina kantriai ir tyliai savo pareigas ėjo praeityje, ji eina jas ir čia išeivijoje, tik ne visuomet pajėgia atlikti tai, kas yra virš jos jėgų. Visi ją kaltina, bet niekas netalkina, nemato ir nežino, kiek lietuvė motina dvasiniai kenčia, kada jos besąlyginės pastangos įkvėpti vaikui lietuvišką dvasią, suformuoti jauną lietuvį-lietuvę jam perduoti lietuviybės švyturį nepasiekia tikslo. Ji kenčia, bet neskundžia ir nedejuoja, nes žino, užuojautos niekur negaus, tik bus dar kartą apkaltinta.

Ruošiami suvažiavimai, diskutuojami politiniai, kultūriniai klausimai, skelbiamos įvairios rezoliucijos, bet nei viena organizacija nediskutuoja klausimo, kaip lietuvei motinai palengvinti tautinio auklėjimo sąlygas, kaip jai ateiti į talką ne jos asmeniniam interesui, bet visos tautos. Gal todėl daugelis motinų darosi abejingos

Jau praėjo pusė šimtų metų nuo anų dienų, kai tauta išrinko atstovus į Steigiamąjį Seimą suteikdam a mandatą kalbėti ir skelbti pasauliui apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Todėl pravartu nors trumpai prisiminti tuos įvykius, kurie privedė prie to aukštojo organo sudarymo ir jo nuveiktus darbus.

ISTORINIAI BRUOŽAI
PRIVEDĘ PRIE ST.
SEIMO

1. 1917 m. vasario - kovo m. Rusijoje įvyko revoliucija, kurios reikalavimuose buvo ir toks šūkis -- suteikti pavergtoms tautoms laisvę ir nepriklausomybę. Sukruto Rusijoje gyvenę lietuviai. 1917 m. nuo gegužės 27 iki birželio 3 d. Petrapilyje įvyko Seimas, kuriame dalyvavo 320 atstovų nuo įvairių partijų. Seime svarstyta būsimo Lietuvos klausimas. Dešinėsios grupės ir Pažangos atstovai pasisakė už visai nepriklausomos Lietuvos atkūrimą, o kairiosios -- Lietuvos atėitį sujungti autonomijos pamatais su Rusijos tautomis ir tik palaipsniui eiti prie nepriklausomybės atstatymo. Tuo reikalu pati tauta turi pasisakyti. Po aštrių ginčų buvo patiekta dvi rezoliucijos balsavimui. Dešiniųjų rezoliucija surinko -- 140 balsų, o prieš balsavo -- 128. Kairieji pralaimėjo, su daina "Atsisakome nuo senojo svieto" nešini raudoną vėliavą Seimo posėdžių salę apleidė.

Priimtosios rezoliucijos 4 p. sakoma: "Lietuvos valdymo būdą ir vidaus tvarką turi nustatyti sukvieštas visuotinis, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu išrinktas Steigiamasis Lietuvos Susirinkimas". Tai pirmas balsas pasakytas apie Steigiamojo Seimo

ir kitiems talkinti, lieka savyje užsidariusios, su savo rūpesčiais ir skausmais apsipratusios.

Nedžiugina šių laikų lietuvių motinos dovanyti prikrauti parduotuvių langai, primindami vaikams jai skirtą dieną. Nevilioja jos nei puikios gėlės nei brangūs aukso papuošalai. Brangiausia dovana ir didžiausia pagarba, kai matys jos pačios išauklėtą gerą pa-

O, mylima motina, laime, širdin atsigrėžus, Kaip žvaigždės vis spindi, taip tu amžinai ta pati! Tik tavo palaima gyvenimo vieškeliai gražūs, Tik tavo mums meilė, kaip jūra, gili ir plati!

JUOZAS JUREVIČIUS

reikalingumą ir jo būsimus darbus.

2. 1917 m. rugsėjo 8-16 d. įvyko Kievo mieste tuo laiku Rusijoje gyvenančių tautų kongresas, kuriame dalyvavo ir lietuviai atstovai. Tame kongrese priimtame nutarime viename punkte sakoma: "Kad Rusijoje gyvenę lietuviai susirinkę Petrapilyje 1917 m. birželio m. 3 d. tarė už suvereninės Lietuvos valstybės sudarymą etnografinės ribose, kurios valdomąjį būdą turi nuspręsti Lietuvos Kūriamasis Susirinkimas, demokratinei sušauktas". Vėlužsiminta apie Steigiamąjį Seimą.

3. 1917 m. rugsėjo 18-22 d. įvyko Lietuvių Konferencija Vilniuje, kurioje dalyvavo 220 rinktų atstovų. Konferencijos nutarime pirmajame punkte pasakyta: "Galutinai nustatyti nepriklausomos Lietuvos pamatams ir jos santykiams su kaimyninėmis valstybėmis turi būti sušauktas Steigiamasis Lietuvos Seimas Vilniuje, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas". Konferencija išrinko Lietuvos Tarybą iš 20 asmenų ir jai pavedė tęsti darbą toliau. Ši konferencija jau nustatė ir vietą Steigiamajam Seimui susirinkti -- Vilnių -- Lietuvos sostinėje.

4. 1917 m. spalio m. 18-22 d. Švedijoje, Stockholme, įvyko antroji Lietuvių Konferencija, kurioje dalyvavo ir Šiaurės Amerikos lietuvių delegatai. Konferencija vienbalsiai nutarė: a) pritaria ir remia Vilniaus konferencijos nutarimus, b) galutinai nustatyti nepriklausomos Lietuvos pagrindams ir jos santykiams su kaimyninėmis valstybėmis turi būti sušauktas Steigiamasis Lietuvos Seimas Vilniuje, demokratiniu

triotą lietuvių, kuris nepamirš savo motinos užskausmą, už rūpesčius, už nemiegotas naktis ir nepamirš motinos Tėvynės.

Kartu su pavasariu kasmet ateinančią Motinos Dieną pagerbkime žemai lenkdami galvas visoms lietuvišoms motinoms: Sibiro tremtyje, pavergtoji tėvynėj ir čia išeivijoje kartu su poetu P. Vaičiūnu

Emilija Čekienė

būdu visų jos gyventojų išrinktas, c) remiame Lietuvos Tarybą, minėtos Konferencijos Vilniuje, rugsėjo 18-22 d., 1917 m. išrinktą.

5. Lietuvos Taryba savo posėdyje nutarė, kad 1918 m. vasario m. 16 d. paskelbti Lietuvos nepriklausomą Valstybę. Tame akte Valstybės Taryba aiškiai užakcentavo, kad Lietuvos Valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Kaip matome visose buvusiose lietuvių konferencijose ir Valstybės Tarybos aiškiai pabrėžta Steigiamojo Seimo reikalingumas ir kokie darbai jo laukė.

6. 1918 m. lapkričio 2 d. Valstybės Taryba priėmė "Laikinės Konstitucijos pamatinius dėsnius, kuriais ji pasiėmė suvereninės Lietuvos valstybės galią. Jisvarstė ir sprendė laikinius įstatymus ir sutartis su kitomis valstybėmis. 1919 m. balandžio m. 4 d. laikinės konstitucijos pamatiniai dėsniai buvo pakeisti, būtent, vietoje Valstybės Tarybos prezidiumo, buvo įsteigtas valstybės prezidento organas. Tą pačią dieną Valstybės Taryba išrinko A. Smetoną pirmuoju Lietuvos prezidentu.

7. Steigiamojo Seimo rinkimų įstatymą Valstybės Taryba priėmė 1919 m. lapkričio 20 d. ir gruodžio 2 d. jis buvo paskelbtas Laikiniosios Vyriausybės Žiniose. Įstatymą pasirašė valstybės prezidentas A. Smetona. Gyventojai į Steigiamąjį Seimą atstovus rinko 1920 m. balandžio 14-15 dienomis. Galėjo balsuoti abiejų lyčių piliečiai sulaukę 21 m. amžiaus. Balsavo apie 90%. Atstovų skaičius buvo nustatytas po vieną nuo 15.000 gyventojų. Į Steigiamąjį Seimą buvo išrinkta 112 atstovų. Iki Steigiamojo Seimo susirinkimo visi Valstybės Tarybos išleisti įstaty-

mai buvo laikini. Išrinktieji Seimo atstovai susirinko 1920 m. gegužės 15 d. Kaune, nes Vilnius buvo lenkų okupuotas.

Reikia pastebėti, kad tuo metu buvo sunkiausias valstybės laikotarpis, nes dar nebuvo baigtas karas su bolševikais, lenkais ir bermontininkais. Ekonominis gyvenimas taip pat buvo sunkus, nes dar nebuvo įvesta sava valiuta, daug ko stigo.

8. Susirinkus Steigiamajam Seimui Valstybės prezidentas A. Smetona pasakė reikšmingą kalbą. Baigdamas pridūrė, kad Laikiniosios valdžios uždavinys yra baigtas. Valstybės Taryba, Valstybės Prezidentas, Ministrų Kabinetas, Valstybės Kontrolė, Vyriausiasis Kariuomenės Vadas, atvedę Lietuvą ligi Steigiamojo Seimo, šian dien visi pasitraukia ir atiduoda tam aukščiausiam susirinkimui visą krašto valdymą. Laikinoji valdžia palieka pilną valstybės sudarytą aparatą. Valio Nepriklausoma Lietuvos Valstybė.

Tokiais keliais buvo prieita prie Steigiamojo Seimo sudarymo ir sušaukimo.

(Bus daugiau)

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant -- 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

65
ANNIVERSARYASSOCIATION
OF CHICAGO6%
PER ANNUMON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITYPaid and
Compounded
Quarterly5%
PER ANNUMREGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

J. GRAUDA

Apie galvą ir uodegą

Kapinių koplyčioje, kuri buvo lyg didžiulė pašiūrė su gausybe skersvėjų, stovėjo du karstai. Atsisveikinimo metas jau praėjo, apeigos buvo baigtos ir laidotuvių dalyviai apleido koplyčią. Paliko tik tie du karstai su savo įnamiomis ir laukė pasakutinio pajudėjimo -- nuvežimo į duobes.

Viename karste gulėjo visuomenininkas Verbyla, kitame karste įnamiavo anksčiau numirusio Barkučio našlė Barkutienė. Karstai buvo puošnūs, raudonmedžio tonais, bronzinėmis rankenomis ir kojomis, ir labai panašūs. Gėlės jau buvo nuimtos. Vainikai suversti į patalpų kampą. Verbyla ir Barkutienė laukė duobių ramybės. Netrukus ateis vakarinė duobkasių pamaina. Jie nuves karstus į nuskirtas vietas.

Verbyla tykiai gulėjo erdviame karste, nelyginant astronautas kabinoje. Atsisveikinimo ceremonija buvo prakilni. Tai tenkino jo savimeilę: kalbos, panegirikos, pavadinimai "nepakeičiamu", "tauriu". Ir jis, atsisveikindamas kitus, nekitaip kalbėjo. Ir visa tai buvo malonu. Ir jis patogiai ilsėjosi, padėjęs galvą ant batistinės pagalvėlės.

Juk mirtyje yra malonus jaukumas, kada viskas eina pagal etiketą ir nabašninko užtarnautą rangą. Lietuviai, lietuviai, kokia palaima priklausyti jūsup bendruomenei! svarstė Verbyla.

Našlė Barkutienė jautėsi ir neblogoi. Prie jos karsto giminėlės šnekučiavosi apie palikimą. Ir ji, kadaise, taip pat rūpinosi savųjų palikimais prie jų karstų. Ji jautėsi puikiai, nes jos ilga našlystė jau buvo baigta, ir tuoj tuoj ji atsiguls savo karste greta Barkučio. Buvo tikrai smagu jausti, kad, pagaliau, Barkučiai bus kartu ir neperskiriami. Gyvenime visad reikia bijoti mirties, nes ji negailestingai perskiria, o pomirtiniame gyvenime iš tos mirties galima pašaipiai kikenti. Ji ten bejėgė.

Laikas slinko ir popietinė duobkasių pamaina atėjo. Tai buvo du portorikiečiai. Jie rūkė ir, karstais, spaudė nuorūką po padu. Buvo tik du karstai, ir popiečiui darbo nebuvo daug.

-- Greičiau, greičiau, -- lyg ragintų juos Barkutienė. Ji norėjo jau pasakoti vyrui paskutines gyvenimo naujienas.

Pagaliau duobkasiai pajudėjo. Kablys prie pirmojo kapo duobės jau buvo pritemptas, tereikėjo nuvežti karstus į vietą. Darbininkai pakrovė karstą į vežimėlį, kokių fabrike vežioja faneros sankrovus.

-- Va, pastumk tik šonan, ir bus vietos kitam, -- pasakė vienas iš duobkasių. Sutaupysime kelionę.

Sumanymas buvo puikus; ant vežimo platformos sutilpo Verbyla ir Barkutienė. Ir, toliau, supdamiesi ant vežimėlio platformos, karstai ir duobkasiai nuvažiavo prie pirmos duobės.

-- Kuri leisti? -- paklausė pirmasis duobkasis, nes jis niekad nenorėjo per daug galvoti, bet pasikliauti kitu.

Karstai buvo kaip ir vienodi. Atskirk, jeigu gudrus, kuris turi kur gultis.

-- Ar ne šitas čia, o anas tenai, -- stengėsi nusptėti Negudrusis.

-- Kad ir sumaišei, -- pasakė Gudrusis. -- Šitas čia, o anas tenai.

Negudrusis, sutikimo ženklai, pamojo ranka. -- Gal būtų ir taip, -- pasakė jis, tingėdamas spėlioti ir aiškinti.

-- Ne, ne, -- beveik vaitojo Barkutienė. -- Čia ne mano duobė. Mano ana, kur ilsisi Barkutis. Čia ne mano duobė!

Ir paniška baimė apėmė nabašninkę. Čia ją paguldys. Kokie gi bus kaimynai. Nepažįstami žmonės. Gal nedraugiški, gal kokie nepraustaburniai, gal apkalbančios viena kitą moerėlės. Aš noriu prie Barkučio, ji vaitojo.

Bet taip jau yra, kad gyvieji negirdi mirusiųjų kalbos.

Gudrusis išėmė iš kišenės sidabrinį kvoterį. -- Dabar mes žinosime, kuris į kurią duobę, -- pasakė jis autoritetingai.

Jis pametė monetą į orą, mitriai sugavo ant rankos riešo. Prispaudė kitos rankos delnu.

-- Galva ar uodega? Negudrusis akimirka svarstė. Bet kam svarstyti, bene verta ir čia gaišti?

-- Uodega, -- pasakė jis bereikšmiu tonu.

-- Aha, aš taip ir sakiau, -- džiugiai pasakė Gudrusis. -- Šitas karstas!

Duobkasiai suderino vežimėlio platformą su kabliu, ir tuoj pat Barkutienės karstas, sukdamasis retežių kilpoje, pakilo oran. Vienas darbininkas nutvėrė besisukantį karstą už jo bronzinės kojos ir, kitam operuojant kablį, nutaikė sustoti ties duobe.

-- Žemyn! -- sukomandavo tas, kuris laikė karsto koją, ir Bertulienė pajuto besileidžianti svertimon kapduobėn.

-- Gatava! -- atsakė kablo tvarkytojas, kada karstas atsitrenkė į betono dėžę, duobės dugne.

-- Iškelkite, iškelkite, aš noriu prie Barkučio, -- vaitojo Barkutienė. -- Mano duobė netoli, iš čia tik ranką nutiesti.

Staiga ant karsto dangčio, kaip griaustinis, sudundėjo žemės grumstai. Jie dundėjo vis dusliau, kol aplink tapo tylu, ir nebuvo girdėti duobkasių dažnai ištariamų "gavron!"

-- Jūs suklydote, -- oriai kalbėjo Verbyla,

Detroito debutantės su savo palydovais suruoštame baliuje balandžio 18 d. Iš kairės: Rita Skrebutėnaitė, Kristina Milerytė, Stefa Brizgytė, Rūta Kaunelytė, Julija Kriaučiūnaitė, Regina Putridė ir Aida Arlauskaitė.

LB CHICAGOS APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas įvyko 1970 m. balandžio 26 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Suvažiavime dalyvavo 86 atstovai iš 12 apylinkių (10 apylinkių nemalonėjo atsiųsti bent po 1 atstovą).

Suvažiavimą trumpu žodžiu atidarė apygardos pirm. Andrius Juškevičius ir tylos minutę pagerbė mirusius lietuvius. Prasmingą maldą sukalbėjo jezuitas tėvas J. Vaišnys.

Į prezidiumą pasiūlė pirmininkais: dr. K. Bobelį iš Marquette Parko, dr. S. Balį -- Grand Rapids apylinkės pirm. ir Z. Moliejų -- East Chicago apylinkės pirm., o sekretoriauti: V. Motušį ir M. Peteraitienę.

Taip pat, buvo sudarytos šios komisijos: rezoliucijų -- dr. Kisielių, J. Jasaitis ir J. Švedas; nominacijų -- P. Venclova, J. Masionis ir Tallat-Kelpša; registracijos -- K. Juknelis, A. Repšienė ir A. Repšys.

Pirmininkauti pradėjo dr. K. Bobelis. Patiektoji darbotvarkė su mažais perstatinėjimais patvirtinta. Suvažiavimą sveikino ir vieningo darbo linkėję gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir ALB C. V-bos pirm. inž. Br. Nainys.

PRANEŠIMAI

Pagrindinį pranešimą padarė apygardos pirm. A. Juškevičius. Pranešimas atspausťas ir kiek vienam atstovui įteiktas registruojantis. Pranešimas gana išsamus ir detalizuotas, išryškino planą ir šakotą apygardos valdybos veiklą. Valdyba, neturėdama samdyto žmogaus, daug savaitgalių ir laisvalaikį turėjo pašvęsti lietuviškiems reikalams, vienur

pajutęs pavojų. -- Jūs sumaišėte duobes. Aš apskūsiu jus kapinių administracijai.

Bet ir čia, kaip visad, mirusiųjų šnektų negirdi gyvieji. Bematant Verbylos karstas pakibo ant kablo, ėmė siūbuoti, krypti, vos išlaikydamas balansą.

-- Ką jūs darote? -- rėkė Verbyla. -- Jūs įvairysite man jūros ligą. Tai ne mano duobė. Tai svertima duobė!

-- Leiski, -- suriko Negudrusis. -- Žemyn! Praradęs svorio centrą, karstas įėjo duobėn sukrypęs. Tuoj pat bronzinės kojos susidūrė su betonu ir lūžo, skausmingai traškėdamos.

-- Laikyk! -- komandavo Negudrusis.

Bet kablys leido karstą gilyn. Ir netrukus, duobkasiai jau traukė iš duobės kablo retežį, kuris raitėsi kaip pagauta už uodegos gyvatė.

-- "Gavron" -- pasakė Gudrusis, jau baigęs opraciją. Netrukus žemių kruša padengė Verbylos kartą.

A. JUODVALKIS

tik atstovaudami, kitur patys rengdami.

Antruoju -- pranešimą padarė Švietimo komisijos pirmininkas J. Masilionis. Paaikškėjo, kad Chicago apygardoje veikia 20 liet. mokyklų: Pedagoginis Lituanist. Institutas, 3 aukštesnės mokyklos ir 16 pradžios mokyklų. Mokyklos veikia: 14 mokyklų -- šeštadieniais, 1 -- sekmadieniais ir 5 -- reguliarių pamokų metu. Mokyklose yra apie 1100 mokinių su 130 mokytojų. Švietimo K-ja organizuoja mokyklų pasirodymus, sporto šventes, varžybas. Praėjusiais metais buvo 2 vasaros šventės ir 2 koncertai. Su apygardos valdyba bendradarbiavimas buvo geras, tiesiog puikus.

Trečiuoju -- pranešimą padarė iždininkas A. Būga. Detaliai išvardino visas pajamas ir išlaidas. Stebėtina, kad visi parengimai davė mažesnę ar didesnę pelną. Finansinis stovis nėra labai puikus, bet su turimais ištekliais šiaip taip išsiverčia. Šiais metais mokyklos paremtos 1500 dolerių. Solidarumo mokestis gautas iš 9 apylinkių.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė V. Galvydis. Viskas rasta geroje tvarkoje ir siūlė apyskaitą priimti ir išreikšti padėką ižd. A. Būgai už kruopštų darbą.

Pasauliečių teisėms apsaugoti lietuviškų šv. Kazimiero kapinių komiteto vardu pranešimą padarė Algis Regis. Pažymėjo, kad šis tas yra laimėta, bet toli gražu nuo to, kiek buvo užsiprašyta. Komitetas nežada kapituluoti, bet ir ateityje kovos už lietuvių teises.

DISKUSIJOS

Po visų pranešimų prasidėjo diskusijos. Diskusijos buvo gyvos, bet gana korektiškos. Jose dalyvavo: St. Ingaunis, V. Kleiza, A. Juodvalkis, A. Kerelis, Petroliūnas, J. Žadeikis, K. Avizienis, dr. P. Kisielius, dr. K. Bobelis, Z. Žiupsnys ir kt. Diskusijų metu principinių dalykų nebuvo iškile, o tik papildomitas klausimas ar nesklandumas.

RINKIMAI

Po pranešimų ir diskusijų atėjo eilė ir nau-

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

LIETUVIŠKA SEIMA IR ŠVIETIMAS PENKIŲ METŲ LAIKOTARPY

LB Bostono Kultūros Klubas susirinkime, įvyksime balandžio 25 d. vakare, Internacionalinio Instituto patalpose, atsigrįžta į lietuvišką šeimą ir mūsų jaunimo lituanistinį švietimą ateinančių penkerių metų laikotarpy. Vakaro prelegentė buvo dr. Elona Marijošiūtė - Vaišnienė, atvykusi į Bostoną iš New Haven'o, Conn.

Dr. Elona Marijošiūtė - Vaišnienė yra jaunosios kartos žmogus, mokslus ėjusi Vokietijoje, Amerikoje ir Prancūzijoje. Energinga veikla ilgesnį laiką ji reiškėsi ateitininkuose, o pastaruoju metu dirba Batune, neatsisakydama dalyvauti ir šviesos-Santaros sąskrydžiuose. Jos paskaita apie lietuvišką šeimą ir jaunimo švietimą praskambėjo jaunystei, ir, galima sakyti, perversminių mokyklos reformų siūlymu.

Turėdama prieš akis lietuviybės išlikimą Amerikoje, ji siūlė taip reformuoti lituanistines mokyklas, kad jos būtų patrauklios vaikams ir paaugliams. Ji kėlė mintį, kad lituanistinėse mokyklose, be visuotinių priemonių, kuriois reikėtų jaunimą supažindinti su Lietuva, turėtų būti dėstoma ir lietuvių išeivių istorija, nes ir šio meto mūsų jaunimsa įeinąs į tą istoriją, tad šis dalykas jiems būsiąs įdomus, padėsias už lietuviybę apsispręsti ir jos ateiviai dirbti. Sumanymas tikrai geras, tik...

kas lietuvių išeivių istoriją parašys (tai juk ne vieno žmogaus kelerių metų darbas), ar atsiras leidėjas tokio veikalo paruošimą ir išleidimą finansuoti? Vizualinės priemonės -- filmai, meniškai iliustruotos knygos, sportai su lietuvių kalbos sportiniu žodynu, be abejonės, taip pat susidurs su pasiūlytųjų žmonių darbu, o taip pat ir su "pra-

jos Apygardos Valdybos rinkimams. Nominacijų komisija atėjo prie lentos ir paprašė siūlyti kandidatus. Iki šiol mes suprasdavom nominac. komisijos darbą surasti kandidatus ir pristatyti susirinkimui, bet šį kartą pats susirinkimas turėjo atlikti nom. komisijos darbą. Buvo rašoma ir braukoma, kol apsisistojė prie pagrindinio dešimtuko. Surašius kandidatus buvo paskelbta pietų pertrauka, kad būtų galima paieškoti naujų kandidatų ir papildyti sąrašą.

Po gardžių ir nemokamų užkandžių, kuriuos paruošė tur būt, valdyba, atstovai sugrįžo į salę ir ryžosi balsuoti. Iš dešimt surašytų kandidatų reikėjo išrinkti 9 geriausius iš geriausių. Šį kartą nominacijų komisija atliko gerą darbą ir išpirkė savo kaltes, skaičiuodama balsus.

Į valdybą išrinkti ir balsų gavo: J. Jasaitis 58, A. Juškevičius 55, K. Radvila 53, A. Būga 52, J. Vaičiūnas 51, K. Januška 50, K. Rožanskas 50, M. Peteraitienė 47, Z. Žiupsnys 41, ir kand. J. Bertašius 35.

Kontrolės komisija papildyta 1 asmeniu ir dabar yra tokios sudėties: V. Galvydis, K. Dočkus, ir V. Šilas (visi inžinieriai).

(Bus daugiau)

keiktu pinigų", kurio saaviems kultūros reikalams duoti mes vis nerangesni daromės.

Dr. Vaišnienė savo paskaitoje kėlė ir tokius sumanymus, kaip: a) prie lituanistinių mokyklų steigti klases su dėstomąja anglų kalba (iš tikro, tai jau mūsų gyvenimo problema, nes gi lietuviškai nebekalbančių vaikų jau turime ne būrelius, bet ištisus pulkus), b) lietuvių jaunimo vasarniams sąskrydžiams siūlė kvieisti iš Lietuvos sporto instruktorius su gera lietuvių kalba ir lietuviška sporto terminija, c) kadangi šiame krašte stokojame gerų lietuviškų skaitinių bei vadovėlių, siūlė išsirašyti jų iš Lietuvos, žinoma, padarant tinkamą atranką.

Diskusijos po dr. Vaišnienės paskaitos, nors nebe karščio, praėjo patenkinamame lyg.

LB Bostono Kultūros Klubas susirinkimui vadovavo jo pirm. inž. Česl. Micūnas.

Kitas Kultūros Klubos susirinkimas, paskutinis ši sezoną įvyks gegužės 23 d. Internacionalinio Instituto patalpose. Susirinkimo prelegentas -- rašytojas K. Almėnas. (t. st.)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

WANTED
AT ONCE
1ST CLASS
CUSTOM EXTRUDER
OPERATORS
SHEET OR PROFILE

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.

Steady work, top rates and fringe benefits.

APPLY TO
INDUSTRIAL
PLASTICS
20401 Old U.S. 12
Chelsea, Mich.

(35-37)

DVIEJŲ SAMBŪRIŲ KULTŪRINIS ŠUOLIS TORONTE

Pastarąjį balandžio mėnesio savaitgalį mes ne tik laikrodžius pasukome pirmyn, bet kaip te-

ko patirti, kad ir kultūrinį savo gyvenimą yra pasisekę geroką suolipastūmėti į priekį. O tai

mesio susilaukė kai visi instrumentai ir choras kartu išpildė K. Čiurlionio harmonizuo-

Birbynės ir kanklių duetas. Išpildė R. Sungaila ir Bukšaitytė.

Birbynės ansamblio kanklininkė Bukšaitytė priima Toronto Lietuvių Tautinės Sąjungos padovanotas kankles.

tikrai malonus ir prisimintinas savaitgalis, kurio sekmadienio popietė buvo skirta dviejų iskilų meno sambūrių pasirodymui.

Nors diena buvo viliojanti už miesto į gamtą, tačiau daugelis nuo tolimesnių išvykų susilaukė. Pamatyti Toronto "Birbynės" ir Londono "Baltijos" sambūrių jaunimą grojanti, šokanti ir dainuojanti, publikos prisirinko pilnutėlė Prisikėlimo parapijos salė.

Koncertas pradėtas A. Biskevičienės įvadu, kuriuo klausytojai buvo nukelti į pilną prietarų ir burtų Lietuvos praeities kaimo buitį. Toronto Birbynę atstovavo beveik šimtinė jaunuolių, kurie su dideliu pasisekimu pašoko keletą tautinių šokių, padainavo keliolika pupuliarių ir nuotaidingų liaudies dainų, pagrojo skudučiais džukų polką, o birbyne ir kanklėmis -- pasvarscyk antela. Bene didžiausio dė-

Rita Radziūnaitė Birbynės ansamblio kanklininkė.

tą dainą -- Kas berne-lio sumislyta.

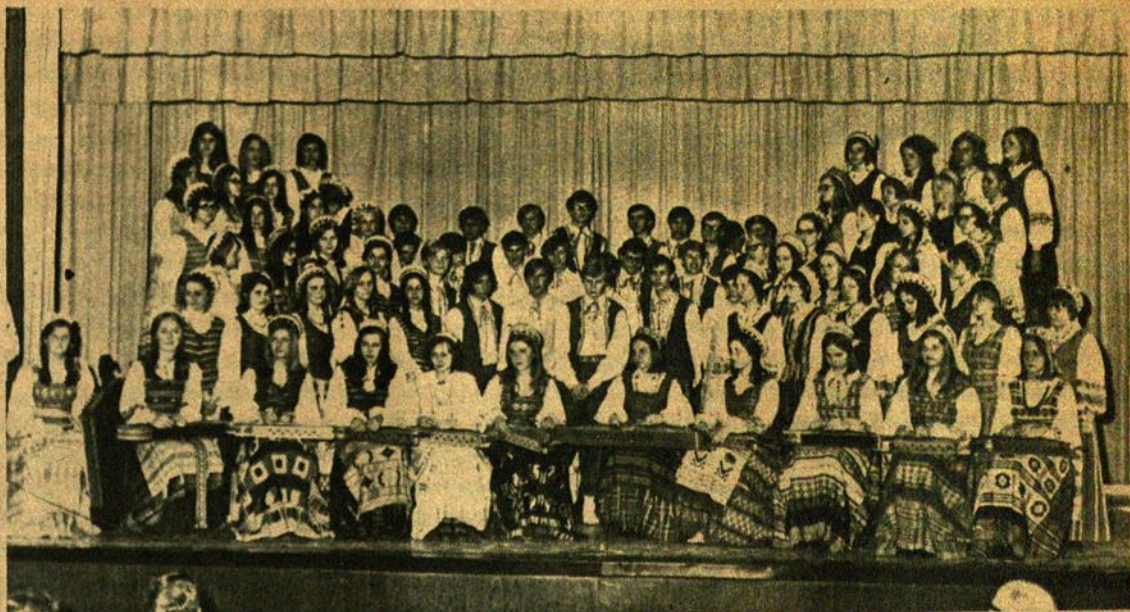
Toronto lietuvių jaunimo sambūris "Birbynė" dar gana jaunutis, išvydęs pasaulio šviešą, berods, prieš trejetą metų. Jo pirmieji žingsniai buvo gana sun-

Baltijos ansamblio pranešėja mokyt. L. Keraitė.

Baltijos ansamblio choras koncerto metu su vadovu kun. B. Pacevičium.

Jaunimo ansamblis Birbyne koncerto metu. Ansambliui vadovauja D. Viskontienė.

kūs, tačiau ryžtas ir intensyvus darbas nugalėjo visas sutiktas kliūtis. Mes, kurie iki šiol lankėmės Birbynės sambūrio koncertuose, aiškiai galėjome pastebėti jo spartų augimą ir visokeriopą pažangą. Pradėjęs savo veiklą tautiniais šokiais ir dainomis, išvedė skudučius ir kankles. Ir kaip mato me, tas viskas šiandien sudaro gražų meninį derinį.

Visuomenė matydama Birbynės sambūrio gražius pirmuosius žingsnius ir sužinojusi tolimesnius užsimojimus tuojau atsiliėpė su realia parama. Pirmieji mecenatai nupirkę po kankles ir šio iskilaus koncerto metu įteikę Birbynei: Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu pirmininkas J. Česėkas, J. Danaitis, šv. Jono Pašalpinės Draugijos -- A. Čirūnas, Lietuvių Kredito Kooperatyvo Paramos -- pirmininkas H. Stepaitis, šv. Jono Kr. parapijos -- kun. P. Ažubalis, p. Viskontas, Prisikėlimo parapijos Kredito Kooperatyvo -- dr. S. Čepas, Ateitininkų -- p. Girdauskas ir rėmėjų -- D. Viskontienė.

Birbynės chorui, skudučių ir kanklių vienetams vadovauja muz. D. Viskontienė, o tautiniams šokiams A. Biskevičienė. Šiame koncerte dainas akompanimentu palydėjo J. Govėdas ir tautiniams šokiams akordeonu grojo A. Paškauskas.

Stebėtina žavėjo torontiečius Londono mažutės kolonijos lietuvių jaunimo sambūris "Baltija" savo gražiu tautinių šokių paruošimu ir choru. Turint mintį jų sąlygas, rodos, turėtų

Baltijos tautinių šokių grupė koncerto metu Toronte.

būti nebeįmanomi tokie dideli užsimojimai, o tačiau jie nė kiek neužsileidžia ir patlems didžiausiems. Kaip matyti, jie tai vykdo laikydamiesi darbo ir ištvermės principo. Patyriau, kad ten nėra dykaujančio jaunimo. Kiekvieną sekmadienio pavakare renkasi repeticioms, kurios trunka apie 4 valandas. Ir taip be perstojo. Užtat, jeigu kur pasirodo, tai malonu pažiūrėti ir paklausti.

Baltijos tautinių šokių grupė vadovaujama D. ir M. Chainauskų pašoko gana mitriai Polkutę, Audėjėlę, Režginėlę ir Dovanų šokį, o to paties sambūrio choras vadovaujamas kun. B. Pacevičiaus padainavo keletą dainų. Abu šie Baltijos meno vienetai susirinkusiųjų buvo nuoširdžiai sutikti ir gausiais aplo-dimentais palydėti. Tautiniams šokiams akordeonu grojo V. ir J. Valaičiai ir R. ir J. Repšiai, o chorui akompanavo V. Petrašiūnaitė. Taip pat negalėčiau praeiti pro šalį nepaminėjęs Lydijos Keraitės vardo, kuri gražia lietuviška tarsena atsilankiusiems apibūdino Baltijos jaunimo sambūrį ir ko-

lias naujoves jie čia at-sivežė parodyti.

Po KLB Krašto Valdybos pirmininko dr. S. Čepo ir Birbynės vadovės D. Viskontienės padėkos žodžių mažos mergytės ir berniukai scenoje įteikė gėlių puokštes sambūrių nusipelnusiems vadovams.

Linkėtina, kad Birbynė ir Baltija grotų, šoktų, ilgai gyventų ir nepasentų; dainuotų ir niekad nepaliautų. (pb)

Visos nuotraukos S. Dabkaus.

MAINTENANCE MEN

We are 1 of the largest industrial laundries in Michigan & have a training program to teach young men about laundry machinery maintenance. For men who want to finish out their mechanical, electrical & plumbing experiences, there are good conditions & pay with an opportunity to advance into supervision. All references will be checked.

CADILLAC OVERALL SUPPLIES CO.

2625 EMERALD DRIVE
KALAMAZOO, MICH.
616 -- 349-9747 -- For Appointment (33-35)

MACHINISTS

EXPERIENCED PREFERRED
ON MILLS & LATHES

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work. 50 + hour work week. Fringe benefits.

WECBO MACHINE PRODUCTS

10001 MEECH AVE.
CLEVELAND, OHIO
(29-35)

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (6)

BESITYČIOJANTI MOKYTOJA

Nepratęs vidurdienį tiek daug ir maistingai valgyti, dar vynu užsigeriant, Tuomi snūduriavo išsitiesęs sofoje. Jį pažadino švelniai malonus balsas:

-- Kaip laikais, drauge?

Pravėręs akis, jis pamatė elegantišką tamsiaplaukę, besiantinančią į savo amžiaus trisdešimt metų. Ji dėvėjo suknele, pirktą Peck & Peck krautuvėje New Yorke. Tarpiai aptempta jos liekna figūra išskyrė ją iš kitų moteriškių, rusių, kurias Tuomi buvo kada nors matęs.

Tai buvo Faina Solasko, kurios rusė motina daug metų išgyveno Jungtinėse Valstybėse būdama KGB viršininkų ir atvažiuojančių aukštųjų valdininkų meilužė. Faina užaugo New Yorke, kur jos motina oficialiai pragyveno kaip Armtorgo (sovietinės prekybos atstovybės) atlyginama tarnautoja. Pastudijavusi Columbijos ir New Yorko universitetuose, ji ištėkėjo už amerikiečio, Tasso korespondento, bet netrukus persiskyrė ir 1955 metais atsirado Mask-

voje. Čia savo pasiruošimu, išsimokslinimu, pagaliau būdu ir padėtimi ji idealiskai tiko į Jungtines Valstybes siunčiamiems šnipams apsilfuoti.

Jos pareiga buvo išstbulinti Tuomi anglų kalbą ir iki pat menkiausių smulkmenų supažindinti jį su dabartiniu amerikiečių gyvenimu ir jų papročiais. Ji turėjo ir kitą, daug svarbesnį uždavinį -- nuolatos stebėti jo vidujinius polinkius, būdo ypatybes ir sugebėjimus.

-- Kodėl tavo panagės tokios nešvarios? -- ji stačiai paklausė.

Tuomi žvilgterėjo į savo rankas ir tuojau pat prisiminė, kad jo rankos niekuomet nebuvo švarios sunkiai bedirbant, kad šiaip taip išlaikytų šeimą. Nė nespėjo sumoti, ką jai atsakyti, kai Faina jį vėl užpuolė:

-- Iš kurio kolchozo čia atvykai?

-- Aš esu mokytojas, -- Tuomi atsakė.

-- Pamačius tavo batus, sunkiai tuo galiu patikėti, -- Faina tratėjo. Ar vėlais juos kada nors. -- Pas mus, Kirove, nebuvo papročio batus blizgintis, -- atsakė sumišęs.

-- Turėsi išmokyti savo batus pats nusivalyti, -- kalbėjo Faina. -- O aš pamokysiu, kaip užsirišti kaklaraistį, kad tavę pamatę žmonės negalvotų, jog esi vienas iš naktinių užuplindėtojų. Eik į miegamąjį.

Pasistačiusi Tuomi prieš didžiulį veidrodį, Fai-

na stovėjo už jo, vieną ranką prakišo pro jo pažastį antrąją permetė jam per petį ir pasmakrėje surišo kaklaraiščio mazgą. Jaučiant greta savęs liekną jos kūną, plaukų garbanoms kutenant jo kaklą, kvėpalų ir pudros kvapui svaiginant, tuomi natūraliai susijaudino. Visa tai atsispindėjo veidrodyje. Pasitraukdama nuo jo, ji neiškentė jo dar kartą nesuniekinusi:

-- Negi tau nėra tekę gyvenime būti greta moteriškės? Dieve mano, tikras gremėzdas.

Išsiutęs dėl tokio nužeminimo, Tuomi vos išsilaikė jos nesumušęs. Susivaldė tik prisiminęs, ką jis iš ilgametės tarnybos KGB buvo išmokęs -- Faina galėjo jį taip užgaulioti, nes jai taip buvo įsakytą išbandyti.

-- Aš gyvenau taip, kad man nebuvo progos išgyti tų manierų, kurias turėčiau, -- susivaldęs dėstė jai, kaip galėdamas šalčiau. -- Bet aš esu tikras, kad išmoksiu, jeigu tik bus proga.

Faina išmeigė į jį savo tamsias, paniekos pilnas akis, stebėjo ir tylėjo. Pagaliau prašneko: -- Aš matau, kad iš tavęs bus visiškai geras mokinys ir mudu greit susigyvensime. O kad greičiau užmirštum, kaip aš čia tave išbariau, tau duosiu nedidelę dovanėlę.

Ji jam padavė dėžutę, kurioje buvo visa, ką amerikiečiai vartoja savo batams blizgintis. (Bus daugiau)

Lietuvių Bendruomenė ir informacija svetimiesiems

Emilija Čekienė

Dienraštis Draugas pateikia mums daug informacinių žinių iš įvairių mūsų veiklos sričių. Štai balandžio 20 dienos numeryje skaita pašnekesį su Leonadu Valiuku, JAV LB centro informacijos komiteto pirmininku, kurio atsakymai mane gerokai stebina, nes antraštė sako: "Svetimųjų informavimo srityje padaryta gera pradžia", "Tai yra milžiniškos apimties ir nepaprastos svarbos darbas". Toliau L. Valiukas sako:

"Pagrindinis informacijos komisijos tikslas yra išnešti kaip galima plačiau lietuvių ir Lietuvos laisvės bylos reikalą į amerikiečių tarpą ir juose surasti kiek galima daugiau Lietuvos laisvės reikalo kėlėjų ir gynėjų".

Sutinkame su L. Valiuku, kad svetimųjų informacija apie Lietuvą šiuo metu yra mūsų pagrindinis ir didžiausias rūpestis, nes kol svetimių apie mus nežino, tol mūsų tėvynės išlaisvinimo klausimas niekur nejudės. Informaciją naudinga ir reikalinga teikti įvairiais būdais ir priemonėmis. L. Valiukas aiškina, kaip jo vadovaujama LB komisija tą vykdo, būtent: "Buvome paruošę daug ir įvairios medžiagos ir 230-čiai LB ir kitų veiklesnių org-jų darbuotojams išsiuntinėję. Tos medžiagos panaudojimas priklauso nuo pavienių lietuvių pastangų veržlumo ir sumanumo ją įpiršti amerikiečių spaudai ir radijo programoms".

Kiekvienas žodis apie mus patekęs į svetimą spaudą yra naudingas,

bet ką reiškia tik 230 raštu išsiuntintų patiem lietuviams, žinant, kaip sunku juos "įpiršti" svetimai spaudai, tai beveik bevertiškos pastangos, nes tie raštai nueina tiesiai į krepšį, kaip daugeli jų kasdien ir mes patys nemetam gavę iš įvairių svetimų organizacijų, įvairių tautybių, komitetų informacinių atsisaukimų.

Naudinga ir tai, kada artėjant rinkimams kandidatai į aukštesnius ar žemesnius postus paskaito mums patiems, iš mūsų gavę gatavai paruoštą medžiagą, nair įtraukia į Congressional Record. Visa tai labai svarbu ir girtina, tačiau, tai tik trumpas paviršutiniškas priminimas, kad kažkur toli randasi ir tokia negirdėta valstybė Lietuva. Bet, kada prireikia studentui ar politikui ar pagaliau ir spaudai duoti medžiagos jam plačiau su Lietuva susipažinti, pačiam pasirodo, tai apsidairom ir atsiprašom, kad anglų kalboje neturime. Taip įvyko ir tada, kai VLIKo pirm. dr. J.K. Valiūnas buvo išrūpinęs televizijos pusvalandį ir stoties vadovai paprašė iš anksto duoti jiems medžiagos idant jie galėtų išsamiau susipažinti, apie ką bus kalbama ir galėtų po interview pakomentuoti. Deja, nebuvo tada ko išsamesnio jiems duoti, tik porą trumpų brošiūrėlių.

Nuostabu, kad LB-nė, apjungianti visus pavienius lietuvius ir organizacijas svetimųjų informacijai išsiuntinėjo tik 230 straipsnių ir tai tik kitų lietuvių rankas.

Reikia manyti, kad iš jų pasiekė tikslą labai mažas procentas, bet štai kiti tos pačios Bendruomenės vaikai atlieka daug daugiau.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos centro valdyba, vadovaujama dr. V. Paprocko, dr. B. Radzivano, dr. V. Avižo-

Dr. Vaclovas Paprockas, President
Lithuanian American Medical Assn.
85-13 105th Street
Richmond Hill, New York 11418

Dear Dr. Paprockas:

"Lithuania 700 Years" is an excellent addition for my library.

Thank you very much. I appreciate your thoughtfulness.

Sincerely,

Russell W. Peterson

Russell W. Peterson
Governor

Arba pažvelgę į rašytojo Stepo Zobarsko asmeninę iniciatyvą matysime, kiek daug atliekama svetimųjų informacijos srityje. Jo įsteigta Manyland Books Inc. leidykla išleido jau virš 30 rinktinių lietuviškų knygų anglų kalba ir jas paskleidė po platų pasaulį, po bibliotekas, kur jos nestovi lentynose apdulkėję, bet yra skaitomos, nes ne vienas JAV mokyklų vadovėlių ruošimo autorius kreipėsi leidimo jam patinkamą iš kurios nors knygos literatūrinį kūrinių atspaus-

nio ir kitų, praeitos Vasario 16 dienos proga išsiuntinėjo 500 laiškų JAV senatoriams, gubernatoriams, Atstovų Rūmų nariams ir gavo atsakymus, įtraukė į kongreso rekordus, kur nėra organizuotų lietuvių įsirašę paskelbti deklaraciją ir padėkos ženklą pasiuntę po knygą "Lithuania 700 Years", iš kurių jie plačiau apie Lietuvą sužinos. Štai vienas iš keleto atsiliepi-

Governor
Dover, Delaware

April 10, 1970

somybės Fondo finansuota anglų kalba knyga apie Lietuvą "Lithuania 700 Years" turėjo ir turį didžiausią pasisekimą amerikiečių tarpe. S. Zobarsko vadovaujama leidykla nors nedidelė ir nesena, ne milijoniniais tiražais knygas apie Lietuvą leidžia-

ti, bet jau spėjusi įgyti tarptautinį pripažinimą, nes, negrįžtant į praeitį, paskutinę aukščiausią minėtą "Lithuania 700 Years" teigiamai įvertino daugelis JAV laikraščių bei žurnalų, kurių paskutinis bibliotekų autoritetas žurnalas taip rašo:

GERUTIS, Albertas, ed. Lithuania; 700 Years, tr. by A. Budreckis. Manyland Books, Box 266, Wall Street Station, N.Y., N.Y. 10095, 1969. 474p il map bibl 75-80057. 12.00

Three European and one American-trained Lithuanian historians have combined their fields of professional competence to produce a valuable history of the Lithuanian people. This account, although synthetic in approach, stresses heavily the domestic and foreign relations aspects in the historical development of the Lithuanian nation. In its first third the work provides an all too brief introduction into the first 600 years of Lithuanian history, and in the remaining two-thirds focuses mainly on the events since World War I. The political activities of Lithuanians abroad, especially in the U.S. are given considerable attention. This book is a welcome addition to the largely empty field of synthetic works on Lithuania in the English language. It supplements and updates well the only other attempt of similar scope by K. Jurgela, *History of the Lithuanian Nation* (1948, o.p.). Recommended for all libraries. Valuable bibliography; index.

Po tokių rekomendacijų, o jų buvo ne viena, iš bibliotekų ateina užsakymai be siūlymų, be mūsų pastangų, iš pačių svetimųjų iniciatyvos. Užsakymų būna ir telefonais. Pav., kartą iš Virginijos valstybės universiteto prašė tuoju pasiųsti oro paštu, kažin kas ten daręs doktoratą ir tokios medžiagos jiems trūksta.

Taigi, per lygiai metų laikotarpį iki šios dienos iš išleistų 1500 egz. I-mos laidos svetimųjų rankas, ne eilinių piliečių, pasiekė apie 900 egz. jiems patiems pagėdaujant ir pinigus mokant bei pavieniams lietuviams neturintiems u-tams dovanojant o tų bibliotekų juk yra tūkstančiai. Vasario mėnesį išėjo antroji pataisyta laida, nes pirmoji išsi- baigė. Jei kam idomu įsitikinti ir sužinoti adresus į kuriuos u-tus ir bibliotekas išsiųsta, gali kreiptis į Lietuvos Nepriklausomybės Fondą, 87-80 96 St., Woodhaven, N.Y. 11421.

Ne viena ir LB Apylinkė šią informacinę knygą įvairiomis progomis paskleidė svetimųjų tarpe. Štai Australijos "Mūsų Pastogė" (kovo 2 d.) rašo, kad pavieniai lietuviai suaukojo lėšų ir nupirko 4 knygas "Lithuania 700 Years", kurias per Melbourne Apylinkės valdybą įteikė Melbourne, Monash, Latrobe universitetų ir Melbourne viešajai bibliotekai. Iš minėtų bibliotekų gauti padėkos laiskai, kuriuose aukštai vertinamas Melbourne lietuvių reprezentavimas.

JAV LB informacijos komisijos pirmininkas L. Valiukas savo pasi-

kalbėjime Drauge kreipiasi į visuomenę:

"Visi tie, kurie gali talkinti darbui, turėtų tuoj atsiliepti duodami savo vardus, pavardes ir tikslius adresus. Mielai siuntinėsimė savo paruoštą medžiagą".

Ta proga aš norėčiau pridurti, kad aukščiausią paminėjau tik iš New Yorko srities lietuvių pastangų svetimųjų informacijai kai kuriuos atliktus žygius, kurie toli pralenkia 230 straipsnių, todėl iš savo pusės siūlyme LB-nės svetimųjų informacijos komitetui užsisakyti platesnės apimties medžiagos straipsnių ruošimui ir įteikti kongresmanams už rezoliucijų pravedimą didelę informacinę knygą apie Lietuvą, o ne kokią brošiūrėlę ar atsisaukimą, kuris mielai įsidės į savo knygų kolekciją ir vis kada nors laiko turėdamas pasklaidys ir su vienu kitu Lietuvos klausimu susipažins.

Jei tikėti, kaip sakoma, kad Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba pati nieko nedaro, o tik globoja dirbančiuosius, pav., tautinių šokių, dainų šventes ir kita, tik atidaro, uždaro ir padėkoja visa tai suorganizavusiems asmenims, o praeitą kartą ir tą lietuvišką ačiū tarti užmiršo J. Matulaitienė visą darbą atlikusiai, tai ji -- LB-nė, jei nori, kad visi jai reikštų pagarbą ir pasitikėjimą, turėtų ir visose srityse dirbančiuosius matyti, jų darbus sekti ir globoti, padėkoti ar pabarti už blogai atliktus, o ne būti vieniems savo vaikams motina, o kitiems pamotė.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Viena iš paskutiniųjų Manyland Books išleista, Lietuvos Nepriklaus-

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ — DOVANAS Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjams NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6363
• LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Ave.	381-8997
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

JAV LB VI-TOSIOS TARYBOS RINKIMŲ OHIO APYGARDOS KANDIDATŲ SĄRAŠAS

1. ŽILIONIS, Juozas 62 metų, mokytojas.
2. MATAS, Stepas 37 metų, inžinierius-daktaras.
3. BALČIŪNAS, Petras 68 metų, mokytojas.
4. STANISKIS, Julius Džiugas, 36 m., kompiuterių sist. analitikas.
5. RUKŠENAS, Algis 27 metų, žurnalistas.
6. ŽIEDONIS, Kazys 63 metų, miškininkas.
7. JOKŪBAITYTĖ, Milda 21 metų, studentė.
8. SKRINSKA, Juozas 53 metų, gydytojas.
9. BUTKUS, Antanas 51 metų, chemikas-datkaras.
10. LENKAUSKAS, Edmundas 46 metų, gydytojas.

Lietuvių Bendruomenės Ohio rinkiminėje apygardoje rinkikas gali balsuoti (pažymėti balsavimo kortelėje) ne daugiau kaip už penkis kandidatus.

LB Ohio Apygardos Rinkimų komisija

B. SMETONIENĖS MOKINIŲ KONCERTAS

Sekmadienį, gegužės 10 d., 7 val. vakare Cleveland Music School Settlement salėje, 11125 Magnolia Dr. įvyks pianistės Birutės Smetonienės mokinių koncertas. Lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Nežinant blogo oro, vis dėlto didelis skaičius žmonių dalyvavo lojalumo parade Clevelande. Lietuvių grupės priešaky važiuo automobilis su užrašu Lithuanians. Toliau buvo nešamos ALT ir L. Budzių vėliavos ir sekė ALT nariai, jų skautai ir Grandinėls šokėjai.

ALT Clevelando skyriaus valdybos nariai dalyvavę lojalumo parade, iš kairės vicepirm. Pr. Razgaitis, sekr. A. Rutkauskas, pirm. A. Pautienis ir vicepirm. a. Jonaitis.

Clevelando skautų Pilėnų tunto šventės svečiai. Sėdi iš kairės: V. Bacevičius, V. Šenbergas, V. Staškus, N. Kersnauskaitė, tnt. A. Meilus, A. Mikulskis, O. Mikulskienė, Vl. Brazulis, neatpažintas asmuo ir J. Gudėnas. Prieky: M. Puškorienė ir p. Staškūnienė. J. Carlos nuotrauka

NUOTAIKINGOS SKAUTIŠKOS JURGINĖS

Dar iškilmingiau skambės, jei priminsime, kad pamaldos atliktos šv. Jurgio bažnyčioje, o kitos apeigos -- tą pačią geg. 3 dieną irgi šv. Jurgio parapijos salėje.

Šv. Mišias aukojo ir įtikinamą, nuoširdžiu pamokslu įteigė kunigas K. Žemaitis. Dalyvavo didelis skautų būrys su vėliava priešakyje. Pagirtinas lektorius -- s.v.v. sl. K. Giedraitis. Pamaldas gražiai papuošė muz. A. Mikulskio diriguojamas Čiurlionio ansamblis (tos dienos išvakarėse minėjęs savo kūrybos 30 metų sukaktį) galingų ispūdžių giesmėmis su žavingai plaukiančiu solistės I. Grigaliūnaitės balsu. Maldingų prošvaisčių ir kilniausių siekių buvo kupina. Pabaigai vėl kitoks susikaupimas -- Marija, Marija ir Lietuvos himnas.

Skautams ir gausiems svečiams perėjus į salę, prasidėjo priešpiečiai po trumpos s.v.v. sl. K. Giedraičio maldelės. Kukliai, skautiška, bet gardžiai pasitiprinus, tolimesnė, visai sklandžiai sudarytoji progra-

Mindaugo draugovės skautai tunto iškilmėse. J. Carlos nuotrauka

ma visiems patiko: neblaškanti, neperkrauta, planingai vykstanti, tartum šventiško vainiko gaubiamas.

Svarbesniais protarpiais šaunus įvesdintojas -- K. Giedraitis. Apšukriam ir išvalgiam Pilėnų tunto tuntininkui A. Meilui surekomendavus žymesniusius bei iš kitur atvykusius svečius, čia pat Vyriausiojo skautininko P. Molio vardu pareikšta nuoširdi skautiška padėka globėjams, rėmėjams ir aukotojams (abėcėlės tvarka): kun. kl. Angelaičiui V. Bacevičiui, Vl. Braziuliui, J. Garlai, V. Gedgaudui, kun. k. Ivanauskui, I. Jonaitienei, G. Juškėnui, inž. E. Kersnauskui, Mašiotui, muz. A. Mikulskiui, Z. Peckui, J. Stempužiui, V. Stoškui, Sutei, V. Šenbergui, V. Šnioliui, Neringos tunto tuntininkei s. N. Kersnauskaitei, savo tunto vadovams -- E. Jakuliui, A. Simančiui, V. Staškui ir Tėvų komiteto nariams -- J. Gudėnui, B.

Mainelienei, L. Nagevičienei, M. Puškorienai, B. Skrinskienei ir V. Urbaičiui. Žymiai paminėtųjų asmenų daliai teikta meniškai sukurti padėkos laikštai.

Atskirai Vyriausias skautininkas dėkoja tuntininkui A. Meilui "už tikrai gražų ir ištvermingą darbą".

Mindaugo draugovės globėjas s. V. Staškus įteikia garbės ženklus "už gerą pareigų atlikimą" tunto vadovams: Tėvynės sūnaus žymenį -- K. Giedraičiui ir R. Staškui; Vėliavos žymenį -- A. Nasvyčiui ir R. Vasiui; Pažangumo žymenį -- A. Čiuberkiui, N. Mačiui, A. Nagiui, S. Obeliui, A. Ožinskiui, A. Skrinskiui ir R. Švarčiui.

Gyvoje paskaitėlėje R. Vasy suapžindino visus su šv. Jurgiu, apibūdino ištisą brovų, vaizdų bei aplinkybių eilę sąmojingai, jaunuoliškai.

Be to, dar matėme V. Staškaus pagamintą spalvotą filmą, nors trumpą, vaizduojantį praeitų metų stovyklos akimirksnius. Kai kam teko didelis malonumas matyti save.

Pagaliau -- trimitininkas Meilus skardžiai, grynais tonais atlikdamas -- Ateina naktis, užbaigė pakilią šventę. Muzikalumas teikia vilčių.

Tokios Jurginės gerbtinos. Šitokia skautų brolystė ir pažanga kiekvienam lietuviui perdėm naudinga.

Vladas Braziulis

WANTED
JOURNEYMEN
FIXTURE BUILDERS
Must have job shop experience.

58 hour week.
O. & W. TOOL
ENGINEERING
15700 Dale Detroit, Mich.
(1 Block E. of Telegraph.
2 Blocks N. of Fenkel)
(313) 538-8200
Ask for Mr. Adams
(34-40)

State Savings
AND LOAN COMPANY
4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

AINIŲ DAINOS MUZIKOS INSTITUTE

Gegužės 10 d., sekmadienį, Clevelando Muzikos Instituto Kulas Hall, koncertuoja Chicagos De Paul Universiteto Naujosios muzikos grupė.

Koncerto tikslas supažindinti publiką su naujaisiais kompozitorių kūriniais.

Programoje dalyvauja dainininkė, instrumentalistė, šokėja, aktorė, stereo juostos, filmos, garsiakalbiai.

Bus atliktos D. Lapinsko "Ainių Dainos". Aldona Stempužienė mezzosopranas, Darius Lapinskas -- mušamieji instrumentai, Susan Parenti -- fortepijonas, Rodney Prunkle -- fleita.

Darius Lapinskas skambins Phil Winsor variacijas fortepijonu.

Koncerto pradžia 8:30 v. vakaro. Įėjimas laisvas.

• Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyks šeštadienio vakare, gegužės 23 d. Programoje meninė dalis ir šokiai. Šokiams gros Eug. Svidersko vadovaujamas orkestras. Prašomi visi mokyklos draugai ir buvę mokiniai skirti tą vakarą susitikimui.

Aukštesniosios lit. mokyklos baigiamuosius egzaminus rengiasi laikyti Audronė Banionytė, Kazytė Joga, Gražina Sviderskaitė ir Ramūnas Švarcas.

minus rengiasi laikyti Audronė Banionytė, Kazytė Joga, Gražina Sviderskaitė ir Ramūnas Švarcas.

• A. A. Irenos Mašiotienės mirties metinių proga, gegužės 9 d., šeštadienį, 9:15 val. ryto šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios.

• Grandinėle išvyksta į Pietų Ameriką birželio mėn. 15 d.

Gegužės mėn. 16 d., 7:30 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje Grandinėlei ruošiamas išleistuvių balius.

PARDUODAMAS NAMAS

815 Sable prie lietuviškos bažnyčios Naujoje parapijoje. Apžiūrėjimui kreiptis į 819 Sable. (35-36)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

* GEGUŽĖS 16 d. Grandinėlei parengti parengimas.

* GEGUŽĖS 23 d. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos mokslo metų užbaigimo vakaras.

GEGUŽĖS 24 d. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

RUGSEJO 12 d. Abiturientų pristatymas - balius.

RUGSEJO 26 d. Dirvos vakaras.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114 TELEF. 621-6036

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 7 1/2%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ PROTESTAS JUNGTIŲMS TAUTOMS

Ryšium su UNESCO pasinešimu iškilmingai paminėti krausurbos Lenino gimimo sukaktį, jį paskelbiant net humanistų, LKDS Centro Komitetas pasiuntė UNESCO vadovybei Paryžiuje protesto laišką, kurio nuorašus taip pat pasiuntė JT gen. sekret. U Thant ir JT žmogaus Teisių Komisiai. Pro Memorijoje CK taria, jog toks JT pasinešimas yra grynas cinizmas, nes Lenino "nuopelnai" žmonijai yra grynas nesupratimas. Jis sukūrė valstybę, kuri šiandien yra didžiausias tautų ir žmonių kalėjimas. Ji yra vienintelė kolonijalinė žmonijos išnaudotoja. Ji yra išžudžiusi virš 30 milijonų nekaltų žmonių. Jo sukurta sistema ir šiandien laiko vergijoje 100 milijonų žmonių ir ke liolika kraštų. Ir už tai JT jį laiko humanistu? Tai yra JT bankroto neabejotinas ženklas. JT buvo sukurta ant gražiausių moralinių principų tarnauti žmonijai. Tokiu elgesiu jos save naikina.

NEW YORK

LB NEW YORKO APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Š. m. gegužės 2 d., Kultūros židinio patalpose įvyko nepaprastas LB New Yorko apylinkių suvažiavimas, kuris išklausęs apygardos valdybos pranešimo vienbalsiai nutarė kreiptis į LB Tarybos prezidiumą atidėti numatytus Tarybos rinkimus iki š. m. rudens.

LB centro valdybai pakeitus rinkimines taisykles ir garbės teismui įvairiai interpretuojant LB įstatuose numatytą rinkiminę tvarką bei išleistas taisykles, rinkimų padėtis taip susikomplicavo, kad numatytu laiku jų įvykdyti neįmanoma. O tai labai neigiamai atsilieptų į LB veiklą bei mums taip reikalingą vieningumą ir susiklausymą.

Suvažiavimui pirmininkavo H. Miklas, sekretoriavo P. Povilaitis. LB New Yorko Apygardos valdybą sudaro: A. Vakselis, pirm., A. Reventas, V. Radzivilas, M. Bulvičienė, A. Sabalis, V. Padvarietis ir Z. Didžpinigaitis.

BUBULIS IR DUNDULIS NEW YORKE

Lietuvių Moterų Klubų Federacija, vadovaujama Vincės Jonuškaitės-Leskaitienės, š. m. gegužės 2 dieną buvo iškvietusi iš Chicago scenos darbuotojų grupę, kuri suvaidino A. Rūko 3 veiksmų nutikimą, Franklin Lane mokyklos salėje, Woodhaven. N. Y.

Vaidino šie aktoriai dauguma žinomi scenos darbuotojai: Jonas Kelečius — Bubulį, Stasė Kelečienė — Rožę, Laima Petravičiūtė — Radastą, Bubulio dukterį, Leonas Barauskas — Dundulį, Arvydas Dikinis — jo sūnų Dobilą, Juozas Valentinas — Girdžių, viengungį, Algimantas Dikinis — viengungį Saltekšnį, Julius Balutis — piršlį Tarulį ir Elena Rukuižienė — našlę Agutę.

Visi aktoriai savo roles atliko su giliu įsijautimu ir publikai, kurios buvo apie 400 atrodė patiko prisiminti grynai gyvenimiškus lie-

tuviško kaimo kaimynų nuotykius, intrigas, bereikalingą kerštą viens kitam, pyktį ir draugystę. Jaunosios mūsų kartos nedaug tesimatė, bet kažin ar jai ir būtų suprantamas senovės kaimo gyvenimas.

Pastatymą režisavo A. Dikinis, dailininko darbus atliko J. Daugvila, kostiumų eskizus B. Jameikienė. Scenos technika Č. Rukuižos ir apšvietimas K. Cijūnėlio.

Po vaidinimo LMKF ponios svečiams suruošė priėmimą J. Vytuvienės rezidencijoje. Klubų Federacijai vadovauja V. Leskaitienė, kuri, deja, iškvietusi newyorkiečiams šią malonią pramogą, pati negalėjo dalyvauti neseniai grįžusi iš ligoninės, kur ji išgulėjo porą savaičių. Be jos federacijos vadovybę sudaro: V. Čečetienė ir A. Kazickienė — vicepirmininkės, P. Ivašauskienė, dr. M. Kregždienė, M. Noreikienė, V. Šileikienė, M. Ulėnienė ir J. Vytuvienė.

MENO KŪRINIŲ PARODA NEW YORKE

New yorkiečiai šiomet, kaip niekuomet turi progą gerėtis mūsų dailininkų kūriniams. Parodos vyksta viena po kitos, viena užkita įdomesnė ir tik reikia džiaugtis, kad visos jos turi neblogą pasisekimą tiek lankstųjų skaičium tiek norinčių kūrinius įsigyti.

Gegužės 2 dieną skirtingą iš kitų šiomet matytų parodų teko aplankyti Juozo Sodačio vadovaujamos leidyklos "Gabijs" suruoštą lietuvių dailininkų grafiškos darbų grupinę parodą, The Columbian Lounge, Woodhavene, kurioje savo kūrinius išstatė šie dailininkai: Vytautas Ignas (JAV), Vytautas Jonynas (JAV), Alfonsas Krivickas (Vokietija), Žibuntas Mikšys (Prancūzija), Vaclovas Ratas (Australija), Algirdas Šimkūnas (Australija), Teleforas Valius (Kanada) ir Romas Viesulas (Italija).

Parodos atidaryme dailininkus pristatė, jų kūrybą bei kūrybinius polekius nušvietė dail. J. K. Jonynas.

(eč)

KVIEČIAME Į TALKĄ!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kažin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 6 tomai. I-sis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Clevelande prenumeratas priima: Juozas Stempužis, p. Balio Gaidžiūno krautu-vėje ir Dirvos administracijoje.

Iš ankščiau išleistų leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai
3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet kuria proga. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuotų beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas: Juozas Kapočius, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Tel.: Leidyklos — (617) 268-7730, namų (617) 282-2759.

Toronto Filatelistų - Numizmatikų būrelis balandžio 12 d. suruošęs parodą Toronte ir balandžio 19 d. -- Hamiltone. Pirmoj eilėj iš kairės: K. Totoraitytė, Baltakys jun., A. Abromaitytė, Antroj eilėj: B. Poška, kun. B. Jurkšas, P. Morkūnas (pirm.), K. Kaminskas. Viršuj: arch. V. Kvedaras, V. Matulaitis, P. Barbatavičius, J. Jogėla ir J. Baltakys senj.

OMAHOS LIETUVIŲ ŽINIOS

CHORO PAGERBIMO VAKARIENĖ

Senoji bendruomenės valdyba, baigdama savo kadenciją, padarė vieną, skautišku terminu tariant, gerą darbėlį, kurio nė viena anksčiau buvusi valdyba nesiryžo, ar nesuvisokė padaryti. Būtent, balandžio 4 d. lietuvių parapijos salėje suruošė chorui "Rambynas" pagerbimo vakarienę.

Lietuvių choras Omahoje pradėjo organizuotis, kai čia susirinko didesnis būrys lietuvių naujųjų ateivių. Jau 1949 m. vėlyvą rudenį iškilnesnį chorištai, dainavę choruose Lietuvoje, ar lietuvių stovyklose Vokietijoje susibūrė į būrelį ir pradėjo giedoti per lietuviškas pamaldas bažnyčioje. Tačiau rimtas choras susiorganizavo tik 1950 m., kai į Omahą iš Vokietijos atvažiavo muz. M. Leškys. Šiam 1958 m. pavasarį pasimirus, tuolaikinei bendruomenės valdybai pavyko iškviešti iš Chicago muziką Br. Jonušą, kuris iki šiol sėkmingai chorui tebevadovauja.

Per šį dvidešimtmetį (1950-1970) choras dalyvavo visose dainų šventėse Chicagoje, dainavo Denveryje, Colo. iškvieštas tenykštės lietuvių bendruomenės ir nesuskaitomą kartų amerikiečių įvairioms organizacijoms, Omahoje. Visuomet atlieka meninę dalį per Vasario 16, Kariumenės šventės bei kitus minėjimus ir kas sekmdienį gieda per lietuviškas pamaldas bažnyčioje. Už šį didelį kultūrinį darbą, garsinimą lietuviškos dainos ir giesmės savųjų ir svetimųjų tarpe, todėl ir nutarė senoji bendruomenės valdyba choro "Rambynas" dalyvius pagerbti.

Vaišių metu v-bos pirm. P. Adamonis sveikino dirigentą ir dalyvius choro "Rambynas", kuris šiais metais švenčia 20 darbo metų sukaktį. Dėkojo jiems už pasišventimą lietuviškam kultūriniam darbui ir linkėjo sėkmės ateičiai. To-

liau choro dirigentui muz. B. Jonušui ir visiems choristams buvo įteikti padėkos lapai. Padėkos lapo originalą-matricą labai meniškai, išpinta lietuviškais ornamentais bei muzikos simboliais (kanklės, gaidos) paruošė v-bos sekretorius V. Gaidelis. Padėkos lapus gražiai atspausdino fotografavimo būdu spausdinimo bizniu besiverčias V. Arnauskas. Choro dirigentui dar buvo į atlapą įsegta rožė, o jo padėjėjai K. Kartanienei ir pianistėms S. Kazlauskaitei ir V. Misiūnaitei įteiktos dovanėlės.

Į šį parengimą buvo kviešti visi Omahos lietuviai, prašant iš anksto užsiregistruoti, kad būtų žinoma kokiam skaičiui asmenų vaišės ruošti. Užsiregistravo nelauktai daug, nors svečiams bilietų kaina buvo aukštoka. Viso su choristais dalyvavo apie 170 asmenų. Į retą parengimą mažoj Omahos lietuvių kolonijoje tiek susirenka. Gausus lietuvių dalyvavimas choro "Rambynas" pagerbimo vakarienėje, akivaizdžiai parodė, jog Omahos lietuviškoji visuomenė dirigentą ir choristus už jų aukojimą liuoslaikį lietuviškai dainai bei giesmei gerbia ir jų dirbamą kultūrinį darbą aukštai vertina.

Choro pagerbimo pobūvio nebūtų buvę įmanoma suorganizuoti, jei trijų valdybos narių žmonos nebūtų sutikusios imtis iniciatyvos pasikviesti talkininkų ir paruošti vaišėms užkandžius. O paruošti šaltus ir karštus užkandžius 170 žmonių, tai ne juokai. Juk "hamburgerių" ar "karštų šuniukų" nepaduosi. Tos trys iniciatorės buvo: P. Adamonienė, J. Povilaitienė ir O. Petrulienė, o mielai joms sutiko talkininkauti: D. Sulskienė, Z. Grigaitienė, A. Drazdienė, D. Antanelytė, T. Gaidelytė, G. Gaidelienė, J. Navakienė, L. Antanėlienė, A. Laureckienė ir J. Gartigienė. Šioms darbščioms moterims ir

rinkti bei kitiems klausimams aptarti. Susirinkimui pirmininkauti buvo pakviestas Pr. Totilas, sekretoriauti — Vikt. Aras. Valdybos vardu pranešimą padarė jos pirmininkas P. Adamonis. Iš pranešimo paaiškėjo, kad apylinkės v-ba savo kadencijos metu suruošė 4 parengimus, būtent: gegužinę, Naujų Metų sutikimą, Vasario 16 minėjimą drauge su dail. Ant. Petrikonio tapybos darbų paroda ir chorui "Rambynas" pagerbimo vakariene. Valdyba rūpinosi ne tik vietos visuomeniais bei kultūriniais reikalais, bet lėšomis parėmė ir bendrines lietuvių institucijas. Paskyrė \$100 — Lietuvii Fondui, už \$90 — užprenumeravo Lietuvii Enciklopediją anglų kalba Nebraskos Universiteto bibliotekai, Omahoje, Lituanus žurnalui paremti paskyrė \$25 — ir Lietuvii mokslininkų suvažia vim o darbų išleidimui — \$25.00. Kontrolės komisijos darytos revizijos aktą perskaitė jos pirm. St. Martinkus. Toliau sekė diskusijos dėl valdybos ir kontrolės k-jos pranešimų, o po jų — naujos valdybos rinkimai. Į naująją valdybą išrinktieji asmenys pareigomis pasiskirstė sekančiais:

Pirmininkas — Pr. Totilas, vicepirm. — J. Šarka, sekretorius — Vikt. Aras, išdininkas — J. Šermukšnis ir kultūrinių reikalų vadovas — J. Pultinevičius. Kontrolės komisija sutiko palikti ta pati: pirm. — St. Martinkus, sekretorius — G. Reškevičienė ir ir narys — R. Micutaitė. Po to, dar padiskutuoti įvairūs vietos reikalus liečiantieji klausimai. (jp)

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.